

ಸಂಪುಟ ೧೯

ಜನವರಿ ೧೯೫೯

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

❖ ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು ❖

ದೊಡ್ಡ ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಬಾಲವನ್ನು ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿದಾಗ ಅದು ಗೊಳಕ್ ಗೊಳಕ್ ಅಂತ ನುಂಗುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತಂತೆ.

—ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಎಂತಹ ನೀತಿವಾಠ!

*

*

*

ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿ ಆವರ ಒಡಲಿಂದ ಕಲ್ಲೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದರಂತೆ.

—ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟು ಮೆದುವಾಗಿರುತ್ತೆ ಅಂತ ಊಹಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಾ ದರೂ ತೆಗೆದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿಗೆ, ಒಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಮೂರು ಇದ್ದರೆ ?

*

*

*

ಖಾಸಗಿ ವಲಯದವರು ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಲೊಲ್ಲೆ ಎಂದು ನಾಡಿನ ನಾಯಕರಂದರಂತೆ.

—ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಲ್ಲ ! ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಎಂದು ವಿಶದೀಕರಿಸಬೇಕು !!

*

*

*

ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ನನಗೆ ಕೊಡಿಸದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಯಾರೂ ನನ್ನ “ಡಾ|| ಜಿವಗೊ” ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಾಶ್ಚರನಾಕರು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು !!

ರಷ್ಯಾ-ಚೀನಾ ಮೈತ್ರಿತ್ವ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಅಂತೀರೇ ?

—ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಅರಿತಿನ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಚೀನಾದವರಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ರಷ್ಯಾದವರಂತೆ ಕಾಣಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ಈ ಸಾರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಮಸ್ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಶರೀರವಾಗಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ವಸರಿಸಿದರಂತೆ !

*

*

*

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದರಲ್ಲಿ ನರ್ಸುಗಳು, ವಾರ್ಡ್ ಬಾಯ್ಸ್‌ಗಳೂ ಮೂರು ದಿನ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರಂತೆ.

—ಆ ಮೂರು ದಿನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹಾಲು ಸವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ.

*

*

*

ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಇತ್ತೀಂದೀಚೆಗೆ ಜಪಾನ್ ಮಾದರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬದಲು, ಚೀನಾ ಮಾದರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕೆಂದು.

—ಇದೇ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಸಚಿವರ ಪ್ರವಾಸದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ರಚಿತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

*

*

*

ರಾಜಾಜಿಯವರನ್ನು ಪಂತರು ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದರಂತೆ.

—ಹೊಗಳೋ ಬದಲು, ರಾಜಾಜಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನೇನೋ !!

*

*

*

ಸರ್ಕಾರವೇ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಜನನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

—ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲು ಹಚ್ಚಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಾಕುವ ಏರ್ಪಾಡು ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾದೇವಿಯರನ್ನು ಸಿಂಹಳಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗಲೇ, ಸಿಂಹಳೀಯರು ಆಕೆಯು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟ ಲುಂಗಿಗಳನ್ನೇ “ಸರಾಂಗ್” ಎಂದು ಕರೆದು ಉಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ವಿಷಯವೇ ಹೊರ್ತು, ವಿಚಿತವಲ್ಲ.

ಸಿಲೋನಿನಲ್ಲಿ "ಲುಂಗಿ"ಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ ಕಾರಣ ಮದ್ರಾಸಿನ
ನೇಕಾರರ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆತ್ತಲಾಗಿದೆಯಂತೆ !

*

*

ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕಾರಖಾನನೊಬ್ಬ ಹಳೇ ಫೈಲೊಂದನ್ನು ತೆಗೆಯು
ತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಚೇಳು ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಫೈಲನ್ನೇ ಎಸೆದನಂತೆ —
ಪಕ್ಕದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ.

—ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಆ ಫೈಲು ಮಂದಗಮನದಿಂದಲೇ ಸಾಗಿತಂತೆ.

*

*

*

“ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೋನಿ ಪಾರ್ಟಿ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮುಖಂಡ” ಎಂದು
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ !

*

*

*

“ಸಹಸ್ರ ಚಂದ್ರ ದರ್ಶನ” ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಕಾರಣ, ರಾಜಾಜಿ
ಯವರು ಕತ್ತಿತ್ತಿ ಆಕಾಶ ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮರಿ
ಚಂದ್ರರನ್ನು ಕಂಡು ಬಿಚ್ಚಿದರಂತೆ.

*

*

*

ಬೆಳಗಾಂ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ಮೈಸೂರಿನ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ
ಸೈನ್ಯವೇ ದೆಹಲಿಗೆ ಜಾತಾ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

*

*

*

ಮೊದಲನೇ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಅನ್ನೇ ಕೊನೆ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಅಂತ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಕೆಟ್
ಟೀಮಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಆಗ ಆಟ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೇನೋ !

*

*

*

ಮದ್ರಾಸಿನ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಗೆಂದು ವೈಕುಂಠ ಏಕಾದಶಿ
ದಿನ ಹೋದವರು, ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಾದರಂತೆ

—ಆ ನೂಕುನುಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿ

ಥೂ,.... ಹಾಳು ಮುಣ್ಣು !

ಮುಣ್ಣಿನ ವಿಷಯ ತೋಗೊಂಡು ಬರೆದು ಈ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಅಂತ ಕೊಂಚ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಥೂ ಮುಣ್ಣನ್ನು ಹಿಂಡಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತೆಯೇ ? ಹಾಗೇ ನಗೆ ಹನಿ ಉದುರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಹಾಗಂತ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ನಗು ಬಂತು. ನಗೆ ಹನಿ ಉದುರಿತು.

ಮುಣ್ಣೇನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಕೋಲಾಹಲಗಳಿಗೂ ಮುಣ್ಣೇ ಮೂಲ. ಆ ಮಹಾ ಮೊಂಡ ಕೌರವರಾಯ ಐದಂಗುಲ ಜಾಗ ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಾರೆ ಎಂದು ಮುಣ್ಣು ತಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೋದ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಮುಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಕಾದಾಡಿ ಮುಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯೋ ! ಎಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳೋ, ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳೋ, ಎಂಥೆಂಥ ನಾಗರಿಕತೆಗಳೋ !

ಮತ್ತೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಣ್ಣಿನದೇ ಸಮಸ್ಯೆ. ನಾಲ್ಕೈಕರೆ ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ. ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾದ ; ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾದ ಅಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ದಕ್ಕಿದಷ್ಟೇ ಮುಣ್ಣು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ದಕ್ಕಬೇಕು ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕುಟುಂಬದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೊಳಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜನ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಅದನ್ನು ತಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸರಕಾರ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಅಂತ ಹೊರಟಿದೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದೆ. ವಿನೋಬಾ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಣ್ಣಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಣ್ಣಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿದು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

“ಒಬ್ಬತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಣ್ಣು ಬೇಕು ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಟಾಲ ಸ್ವಾಯಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಬರೆದು, ಅರಡಿ ಸಾಕು ಎಂದು ಆತನೇ ಸೊಚ್ಚವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಜೀವನವನ್ನು ಬೂದಿ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅರಡಿ ಕೂಡ ಬೇಡವೆಂದು.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ “ಒಬ್ಬತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಣ್ಣು ಬೇಕು ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. “ಈ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸೇರಿ ಹೋದರು ? ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ?” ಎಂಬುದೇ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮುಣ್ಣು ಕೇವಲ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೋ ಏನೋ !

—ರಾಮ

ರೋಗ

ವೈದ್ಯನಾಥನು ಎಂಬೋ ಬಿರುದಿರುವ ಹೇ, ದೇವಾ !
ಏನು ಬಂತೋ ಎನಗೆ, ರೋಗ ? ಪೇಳು !

ಎದೆಯ ಮೇಗಡೆ ಕೊಳವಿಯನ್ನಿಟ್ಟರೆ
ಡಬ್ ಡಬ್ ಅಂತದೆ !

ಅದನೆ ಮತ್ತೇ ಬೆರಳಿಂ ಬಡಿದರೆ
ಟಕ್ ಟಕ್ ಅಂತದೆ !

ಮೂಗಿನ ತುದಿಯನು ಕೆರೆದೆನು ಅಂದರೆ
ಅಶ್ ಅಶ್ ಅಂತದೆ !

ವ್ಯಾಗೇನಾದರೂ ನೋಡಲು ಹೆಕ್ಕತ್
ಕ್ಲಕ್ ಕ್ಲಕ್ ಅಂತದೆ !

ಎದ್ದೇ ಎಂದರೆ ಬಿದ್ದೇ ಹೋಗ್ತೀ
ಮುದ್ದೇ ಹೊಡೆಯೋ, ಅಂತದೆ.

ವೈದ್ಯನಾಥನು ಎಂಬೋ ಬಿರುದಿರುವ ಹೇ, ದೇವಾ !
ಏನು ಬಂತೋ ಎನಗೆ, ರೋಗ ? ಪೇಳು !

—ರುದ್ರಮ್ಮ

ಶುದ್ಧ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯ

“ಠಣ್ಣ” ಅಂತ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಹೊರ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ದೊಡ್ಡ ಮೋಟಾರು ನಿಂತಿತ್ತು ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿಯ ಆಫೀಸರೊಬ್ಬ, ಕಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದ. ಗರಿ ಗರಿ ಸರಿಗೆ ರುವಾಲು ಧರಿಸಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ, ಆಖಿಲ ಭಾರತದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯ ಆಫೀಸರು ರೀವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದರು. ಮದಗಜದಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಕಚೇರಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯ ಆಫೀಸರನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಫೈಲುಗಳ ಗೋಪುರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದ, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಜ ಹಿಂದೆ.

ಶಾಮಿ ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕಂಬದ ಬಗುಲಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಿದ್ದನು, ದೊಡ್ಡಾಫೀಸರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಬೀಡಿನ ಬಿಸಾಕಿ ಸರ್ರನೆ ಅವರತ್ತ ನಡೆದ. ಅವರ ಬೆನ್ನು ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುದ್ದು ಗುದ್ದಿದ. ಆಫೀಸರು ಕೆಂವೇರಿ ರೇಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು. ಶಾಮಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಮುಖದ ಕಾವು ಇಳಿದು ನಗು ಹರಡಿತು. “ನೀನೇನೋ ಶಾಮಿ. ಈಗ ಎಲ್ಲಿದೆ, ಏಕೆ ಬಂದೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಅವನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಕಂಬದ ಬಗುಲಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆದುದನ್ನೆಲಾ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾದಮೇಲೆ ಬೀಡ ಅಗಿಯುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕಂಬದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಶಾಮಿ. ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುತ್ತಿದ್ದ.

*

*

*

ಶುದ್ಧ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯ ಶ್ಯಾಮಿ !

—ಅವನು ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ. ಬಲು ಸ್ವತಂತ್ರ. ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಐವತ್ತರ ಪ್ರಾಯದವನಾದರೂ ಮಿಶೆ ಗಡ್ಡ ಕಪ್ಪಗೇ ಇದ್ದವು. ಸ್ವತಂತ್ರದ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ, ನಿಯೋಜನೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಹಾಗಿದ್ದಿ ರಬೇಕು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬೊಗಳೆ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ.

“ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದವರೆಲ್ಲ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಭೀಸರುಗಳಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಜನನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಓದುವಾಗೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಇವರುಗಳೆಲ್ಲರ ಕೆವಿ ಹಿಂಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ್ ಚೆಂಡಾಟದ ಟೀಮಿಗೆ ನಾನೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್. ಮೂರು ವರ್ಷ ಅಂತರ ಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಯ ಗಳಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾಸಾದರೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆಡುವ ಅವಕಾಶ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಹಾಗೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲ ರ್ಯಾಂಕು ಎರಡನೇ ರ್ಯಾಂಕು ಗಿಟ್ಟಿಸಿದರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತು ಜಯಿಸಿ ಕೆಲಸ ಗಿಟ್ಟಿಸಿ, ಈಗ ಬಡೇ ಬಡೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಚೆಂಡಾಟ ಆಡುತ್ತಾ ಆಡುತ್ತಾ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಇದ್ದೆ ಕಡೆಗೆ ವಿಧಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಚೆಂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಅತ್ತೆ ಮಾವ, ಕಡೆಗೆ ಹೆಂಡಿರ ಕಾಲುಗಳಿಂದೆಲ್ಲಾ ಒದೆಸಿತು. ಬೇಸರ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ತೊರೆದು ಈ ರೀತಿ ಅಹನ್ಯಹನ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಕಣೋ! ಎಲ್ಲಾದರೂ ಚೆಂಡಾಟದ ಪಂದ್ಯವಾದರೆ, ಹಳೆ ನೆನಪು ಇದ್ದವರು ನನ್ನನ್ನು ಟೆಕೇಟಿಲ್ಲದೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಆ ಪಂದ್ಯದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರೆದರೆ, ಒಂದೋ ಎರಡೋ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಬಿಸಿ ಬೊಂಡಾ, ಹಸಿ ಕಡಲೆಕಾಯಿ, ತೆಂದು ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ಬೇಕಾದರೂ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಸಂಪಾದಿಸಬಲ್ಲೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ, ಬಿಟ್ಟು ಬೀಡಿ ಕಸುಕೊಂಡು ಜೋರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

“ಶಾಮಿ! ನಿನ್ನ ಮಾತು ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೋ! ಆದರೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಗ್ತಿ ಅಂಗಡೀಲಿ ಕೂತು ನೆನಗೂ ಬೇಜಾರು, ಬಂದು ಮಾತಾಡಿರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಡಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ರೋಪೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುಲ್ಲಮ್ಮಾ” ಎಂದು ನಾನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟೋ! ಇನ್ನೆರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ ಗೆದ್ದರೆ ನಾನು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸೇದೋ ಅಷ್ಟು ಬೀಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ನೀನು. ಸೋತರೆ ನಾನು ಬೀಡಿ ಸೇದೋದನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡ್ತೇನೆ” ಎಂದ ಶಾಮಿ.

ಹೇಗೂ ಈ ಬಾಜಿಯಿಂದ ನನಗೇ ಉಪಯೋಗ, ಉಳಿತಾಯ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಲೋಸುಗ. ನನ್ನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಅಂದು ವಾರದ ರಜಾ ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಅವನೊಡನೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

“ಅವರೂರೋ! ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರಂತಿದ್ದರು. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯ! ಅಷ್ಟು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ

“ಅವನೇ ಕಣೋ ಶ್ರೀ ಶರ್ಮಾ ಅಂತ. ನನ್ನ ಜೊಂಡಾಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಲು ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಪ್ಯಾಸುಮಾಡಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭದಂತಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತೇ ನಾನು ಭೇಟಿಯಾದದ್ದು. ಅದೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾಜಿಗಾಗಿ—ನೋಡು ಅವನಿಂದ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಎಂದು ಒಂದು ಚೆಕ್ ತೋರಿಸಿದ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಚೆಕ್ಯು!! “ಅವರ ಹತ್ತಿರ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಉಪಾದಾನ ಬೇಡಿದಂತೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿ ತಂದಿದ್ದೀ! ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಅಂತ ಹೇಗೋ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ!!” ಎಂದೆ.

ಶಾಮಿಯ ಮುಖ ಕೆಂಪೇರಿತು. ನೀಲಿಯಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಸಿಗರೇಟು ದಮ್ಮನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಎಳೆದ. ಅರ್ಧ ಸಿಗರೇಟು ಬೂದಿಯಾಯಿತು. ಕೆಮ್ಮಿದ ಶಾಮಿ. ಉಸಿರೆಳೆದು ಎಳೆದು ಕೆಮ್ಮಿದ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಭಯವಾಯ್ತು ನನಗೆ. ಶಾಮಿಗೂ ಐವತ್ತು ಮಾರಿವೆ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೇಗಿ, ರೇಗಿ, ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಲಕ್ಷಾ ಹೊಡೆದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಒಂಟಿಗನ ಗತಿ! ಹೇಗವ್ವಾ!! ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಭಯವಾಯ್ತು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ನನ್ನನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ - “ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ತಂದಿನ ತನಕ ಯಾರಲ್ಲೂ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿಲ್ಲ ಮೂರು ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಒಣಗಿದ ರೊಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದೇ ಅವೃತ ಅಂತ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಹೊರ್ತು ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಯಾರನ್ನೂ ಬೇಡಿಲ್ಲ ನಾನು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟರೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬಾಜಿಗಾಗಿ ಹಣ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೇನೋ” ಎಂದಂದು ಇನ್ನೊಂದು ದಮ್ಮೆಳೆದು ಆ ಸಿಗರೇಟಿನ ಅವಶೇಷವನ್ನು ಎಸೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಾಲಿಟ್ಟು ತುಳಿದು ಹುಡುಮಾಡಿದ.

ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿದ.

“ಶರ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ನಾನೀಗ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ. ಹಲವು ಪ್ರಕಾಶಕರ ಆಗ್ರಹದ ಆದರದ ವಿನಂತಿಗಾಗಿ ಈಗ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದ ಹಾಗೇ ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆಯೇ? ಮದ್ರಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮ್ಯಾಚ್ ಆಡುಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನೀನೂ, ಹನ್ನೆರಡನೆಯವನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು. ಹಣಕಾಸಿನ ವಹಿವಾಟಿಲ್ಲ ವನ್ನೂ ನೀನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಕಡೆಗೆ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಸಿಗದೆ ಇದ್ದದ್ದು. ಆಗಲೇ ನೀನು ಹೊಸ ಬ್ಲೇಸರ್ ಅಂಗಿ

ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಆದ ನಾನು, ಊಟ ತಿಂಡಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ನೂರು ಎಂದು ಬರೆಸಿ, ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದ. ಎಂದು ನಡೆದ ಹಳೇ ನೆನಪನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ. ಆಗ ಶರ್ಮ ಈ ಚೆಕ್ಕು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಕತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊ ಶಾಮಿ! ನಿನ್ನಂತಹ ರಂಗುಜೀವಿಗಳ ಆತ್ಮಕತೆಗಳು ಬಲು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿರಲೇಬೇಕು!” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಬಾಳುತ್ತಾ ಇರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಗಣೆ ನೀರನ್ನು ನಾನು ಎರಚುವವನಲ್ಲ ಅದರೆ ಹಳೇ ನೆನಪುಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೇ! ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಹೊತ್ತುವನಂತೆ ಅವನೇ ಭುಜ ಕೊಡವಿಕೊಂಡು, ಪೆನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು, ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸಿ, ಬೀಡಾ ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಜೇಬಿನಿಂದ ಸಿಗರೇಟು ಡಬ್ಬ ತೆಗೆದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾನೇ ಹಚ್ಚಿಸಿ, ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ. ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ! ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ!

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶ್ಯಾಮಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಲಷ್ಕರ್ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ. “ಅಯ್ಯಾ ಹಸಿವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ನೀನನಕ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಂಡಿ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದಿ. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತಾಳ ಹಾಕ್ತಾ ಇದೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟ ಮಾಡೋಣ ಮೊದಲು” ಅಂದೆ. “ಊಟಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇರೋದು. ಶರ್ಮ ಅವರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ “ಹೊಟೇಲ್ ನಳರಾಜ್” ಅವರಿಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾಲೀಕರೇ ಸಿಕ್ಕರು. ಅವರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಅಂತ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾ, ಭಯಪಡಬೇಡ” ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ! “ಹೊಟೇಲ್ ನಳರಾಜ್” ಹಚ್ಚ ಹೊಸಾ ಹೋಟೆಲು ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ. ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಮಾಣಿಗೆ ಕೊಡೋ ಭಕ್ತೀಸ್ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಊಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಹೋಟೆಲಿನ ಮಾಲೀಕ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ ಅಂದರೆ? ಈ ನೆಪದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಹೋಟೆಲನ್ನು ನೋಡಿಯೇಬಿಡೋಣ ಅಂತ ಶಾಮಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಹೋಟೆಲ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದ ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ತರಹ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದ್ದ ದ್ವಾರಪಾಲಕ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಸೊಂಟ ಬಗ್ಗಿಸಿ ನಮಸ್ತೇ ಮಾಡಿದ ಯಜಮಾನರು ನಮಗೆ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಭವ್ಯವಾದ ಕೊಠಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ನನ್ನ ಚಪ್ಪಲಿ ಗಿರ್-ಕಿರ್ ಅಂತ ಕೊರಗುತ್ತಾ ಇದ್ದುದು, ಆ ಕೊಠಡಿಯ ರತ್ನಗಂಬಳದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಾಗ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಯ್ತು. ಅಷ್ಟು ಮೆತ್ತಗೆ ದಪ್ಪಗಿತ್ತು ಆ ರತ್ನಗಂಬಳ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕೊಠಡಿಯ ಮಿಕ್ಕ ಶೃಂಗಾರ ಹೇಳಬೇಕೇ?

ಶಾಮಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಂಡಕೂಡಲೆ ನಳರಾಜ್‌ರವರೇ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದೆದ್ದು ಬಂದು ಆದರದಿಂದ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ “ನೀನು ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಅಂತಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಜತೇಲಿ ಊಟಮಾಡಿ ತುಂಬಾ ದಿನವಾಯ್ತು ಅಂತ ನಿನಗಾಗಿ ಕಾದೆ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ನನ್ನ ಅಮಂತ್ರಣ ಮನ್ನಿಸಿ ನೀವು ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು” ಎಂದರು.

ಅದೇನು ಮಜಾ ಊಟ ಅಂತೀರಿ! ಒಂದು ಅಡಿಗೆ ಬಡಿಸುಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ಪರಿಚಾರಕರು. ಹತ್ತು ಬಗೆ ತಿಂಡಿತಿನಸು. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತಟ್ಟೆ. ಬರೀ ನೆಲಗಡಲೇಕಾಯಿ ಹುರಿದು ಬಡಿಸಿದರು; ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಅಂತೀರಿ! ಬಾದಾಮಿಗಾಗಿ ಕೂಡ ಆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರಲಾರದೇನೋ!

ಊಟ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು ತ್ರೀ ನಳರಾಜ್ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಿಯವರಲ್ಲಿ. ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡೆಗೆ ನಳರಾಜ್ ಕೇಳಿದರು “ಈಗೇನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದಿ ಶ್ಯಾಮಿ” ಎಂದು. ಈಗ ನಾನು ನನ್ನ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೀತಾ ಇೇನಿ. ನಿನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾಕೆ ಅಂತೀ! ನಾವು ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಲೆಕ್ಕದ ಎಷ್ಟರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ, ಶುಕ್ಲಾಚಾರಿ! ಅವರ ದಿಟವಾದ ಹೆಸರು ಮರೆತು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳೋಣ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಲೆಲ್ಲಾ ಇಂಪ್ರೋಸಿಷನ್ ಬರಸ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ! ಅವರು ಕಣೋ!

ನಳರಾಜ್ ಮುಖ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಜೇತರಿಸಿ ಕೊಂಡು “ಭೀಮಾವಧಾನಿಗಳಲ್ಲವೇನೋ” ಅಂದರು. ಹೌದು ಕಣೋ ಅಂದ ಶ್ಯಾಮಿ.

“ಅಂದ ಹಾಗೇ ನಿನ್ನ ಆತ್ಮಕತೇನ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತಲ್ಲವೆನು ಮಾಡ್ತಿ” ಅಂದರು ನಳರಾಜ್‌ರವರು.

ಬರೆಯೋದು ನನ್ನ ಕೈಲಿದೆ ಮುಂದಿನದು ದೇವರ ಕೈಲಿ, ಯಥಾಪ್ರಕಾರ, ಅಂದ ಶಾಮಿ.

ಹಾಗಲ್ಲ ಶಾಮಿ! ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಪ್ರಕಟಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೈ ಕಚ್ಚಬಾರದು. ಕಾರಣ ನೀನು ಒಂದೆರಡು ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಹಾಕು. ಹೋಟಲಿನ ಜಾಹೀರಾತು ನಾನು ಕೊಡ್ತೀನಿ. ಹೊರ ರಕ್ಷಾಪತ್ರ ನನ್ನ ಹೋಟಲಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರು. ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಆ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ” ಅಂದ. ಹೇಳಿದವನೇ ಕೂಡಲೇ ಪರ್ಸೆ ತೆಗೆದು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾಮಿ

ಕೈಲಿಟ್ಟು. “ಕೆಳಗದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಕಣೋ ಅವರ ಹೆಸರಿತ್ತಿ
ಕಹಿ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರು “ಕಹಿ ನೆನಪುಗಳನ್ನು
ತರೋದೇ ಇಲ್ಲ” ಅಂತ ಶ್ಯಾಮಿ ಅಭಯ ಕೊಟ್ಟು.

“ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಹೋಗೋಣವೇ” ಎಂದೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಳಿಸ್ತೀನಿ
ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀರೇ ಈಗ” ಎಂದರು ನಳರಾಜ್‌ರವರು.

ಅವರ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆವು. ಆ ಕಾರ್ ಡ್ರೈವರು ನಮ್ಮನೆ ಇರುವ
ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಾರು ನಡೆಸಲು ಕಲಿತಿರುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಅನಾಥಾಲಯದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಇಳಿದೆವು ಕಾರು ಡ್ರೈವರು
ನಮ್ಮನ್ನಿಳಿಸಿ ಹಾಕಿದ ಮಿಲಿಟರಿ ಸಲಾಂಗಿ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ತತ್ತರಿಸಿದೆ “ಇವನಾರೋ
ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ನಗದು ಏನೂರು ಕೊಟ್ಟು” ಅಂದೆ

“ಹೋಟೆಲಿನ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕಣೋ” ಎಂದ ಶ್ಯಾಮಿ ಮುಗುವ್ಮಾಗಿ.

“ಅದಿರಲಿ! ಇದರ ಮರ್ಮ ಎನಿರಬಹುದು” ಎಂದೆ

“ಆ ಭೀಮಾವಧಾನಿಗಳ ಮಗ, ಡಿಕಾಸ್ವಾ ಇಬ್ಬರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ್
ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಸರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರೀ ಭವಾವಣೆ ಆಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಳುಗಿ
ಹೋಯ್ತು ಡಿಕಾಸ್ವಾ ನಾಪತ್ತೆ; ಅವಧಾನಿಗಳ ಮಗನಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ
ಹೂಡಿದರು. ಎನ್ನೊಂದನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಅವ ಲಾಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಂಡು
ಬಿಟ್ಟು. ಹತ್ತಾರು ಸರ್ಪಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಗೋವಾದಿಂದ, ಭೀಮಾವಧಾನಿಗಳ
ಮನೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತು.
ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಹೆಸರಾಂತ ನಳರಾಜ್‌ರವರು ಭರ್ಜರಿ ಹೋಟೆಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ
ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟವಾದ ದಿನ ಚೆಂಡಾಟದ ಪಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.
ದಿನದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಹಂಚಲು ನಿಂತವರು ಯಾರು ಅಂತಿ
ತ್ರಿನಳರಾಜ್‌ರವರು “ಲೇ ಡಿಕಾಸ್ವಾ” ಅಂತ ಕೂಗಿದೆ. ಹಾವುಕಂಡ ಕವೈ
ತರಹ ಸ್ಥಂಭೀಭೂತರಾದರು ತ್ರಿನಳರಾಜ್‌ರವರು. ಅದರೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ
ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದರು. ಹೊರಗೆ ಬರೋವಾಗ ಯಾರೋ
ಬಂದು ಸಾಹೇಬರು ಕರಿತಾರೆ ಅಂತ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದರು. ನನಗೆ ಯಾವೋನೋ
ಸಾಹೇಬ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾನೇ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹೋದೆ. ತ್ರಿನಳರಾಜ್‌ರವರ ಕಾರಿನ
ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಅವ. ಏನು ಚೂಟಿಯಾಗಿ ಅಂದ ಅಂತಿ
“ಶ್ಯಾಮಿ ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಇಲ್ಲವೇನೋ, ನಾನು ನೀನೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ
ಓದುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ! ಈಗೇನೋ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ

ಮನುಷ್ಯ ಆಗಿದ್ದೀವು! ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡಿಸ್ತೀ ಅಂತ ರೋವು ಹಾಕಿದ “ನಾನೂ ಹೌದೋ ಮರೆತಿದ್ದೆ” ಅಂತಲೇ ಅಂದೆ. ಹೇಗೂ ಆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಇವನೇ ಗೋವಾದಿಂದ ಹಣ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಇವನು ಅಡಿಗೆನೂ ಕಲಿತಿದ್ದು ಅಂತಲೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಧಾನಿಗಳ ಮಗ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು, ಭವಾವಣೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ರುಜು ವಾತಾಗುತ್ತೆ ಅನ್ನುವ ಭಯಕ್ಕಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಕೆದಕಲಿ, ಅಂತ ನಾನೂ ಅದೇ ರೋಪಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಇದರ ಮರ್ಮ. ಅಂತಂದ.

ಯಾವ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾವಿದೆಯೋ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ.

*

*

*

ಅನಾಥಾಲಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದ ಶ್ಯಾಮಿ; ನನ್ನನ್ನೂ ದರದರ ಎಳೆದುಕೊಂಡು. ಚೆಕ್ಕನ್ನೂ, ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಶ್ರೀಭೀಮ ರಾಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದಾನಮಾಡಿ ರಶೀದಿ ಪಡೆದ.

ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಸಾವರ ರೂಪಾಯಿ ಹೊಟ್ಟೆನಲ್ಲದವನಿಗೆ! ಅದನ್ನು ಧರ್ಮ ಮಾತ್ತಾನೆ!!

ಆಗ ಶ್ಯಾಮಿ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ, ನಾನು ಸಾಯೋತನಕ ಪುಕಟ್ಟು ಬೀಡಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಎಂದು ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ ನೀನು. ಈಗ ಸಂಪಾದಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೀನಿ. ಬಾಜಿ ಮರೀಬೇಡ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಂಗಡೀಲಿ ಬೀಡಿ ಕೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಅಳುಕುಲ್ಲ.

ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚುಮಾಡೋದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀನಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡು ಎಂದ.

“ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಿಗರೇಟು ಪುಕಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೀನಿ” ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟ ಅಷ್ಟೇ!

*

*

*

ಆದರೂ ಈಗ ಶ್ಯಾಮಿ ನನ್ನ ಬೀಡಿ ಅಂಗಡೀಗೆ ಪುಕಟ್ಟು ಬೀಡೀಗೆ ಬಂದಾಗ, ಏಕೋ ಏನೋ ಎದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬೀಡಿ ಕೊಡಲೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಶುದ್ಧ ಬೀಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯ. ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲೊಲ್ಲ. ಬಲು ಜಾಣ!! ಹಣದ ಹಂಗೇ ಇಲ್ಲ ಇವನಿಗೆ—

—ಪ್ರಸಾದ್.

ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವುದು

ಶ್ರಮದಾನದ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ, ವಸ್ತುದಾನ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೇಕಾಯಿಯಾಗದ ನರಮನುಷ್ಯರೇ ಇಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ವಾಪಸ್ ಬಂದಾಗ. ಹಿಗ್ಗುವ ಮಂದಿ ನಾವು! ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಆನಂದಪಡುವವರು, ನಾವು! ಲಾಟರಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ, ಕೊಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿ ವಾಪಸ್ ಬಂದರಾಯಿತು, ಗಣೇಶ ನಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು ತೋರಿಸುವ ಜನ, ನಾವು! ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ, ಏನೂ ಶ್ರಮಪಡದೆ, ಖರ್ಚೇ ಇಲ್ಲದೆ,....ಲಾಭ ಬಂದರೆ, ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯನೂ ಉಕ್ಕು ತಾನೆ, ಖಂಡಿತ! ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವುದರ ಒಳಗುಟ್ಟು, ಈ ಆನಂದವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ.

ಈ ಚಟ, ಹಾಳು ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ವರ್ಷದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ (ಈ ರೋಗ ಇಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ಹಲವು ವಿದೇಶೀ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಉಚಿತ ಪ್ರಚಾರ ಪತ್ರವಿತರಣ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಮಂದಿಯ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು). ಜನವರಿ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖನ್ನೂ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ರಜದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಏಕೆ ಗೊತ್ತೆ? ಕ್ಯಾಲೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬರುವ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾದರೂ ತಡೆಯೋಣ, ಅವರ ಕಾಟದಿಂದ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾದರೂ ಅಂಗಡಿಯವರಿಗೆ ವಿರಾಮ ಸಿಗಲಿ, ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ! ಯಾವ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ ಆವರಣದ ಒಳಕ್ಕಾದರೂ, ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಯಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹಲ್ಲಿರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ? ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಹಂಚುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ,....ಅಲ್ಲವೇ? ಅದರೊಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮಂಡಿ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೊಬ್ಬರಿಯಾದರೂ ಸರಿ, ಗೊಬ್ಬರವಾದರೂ ಸರಿ; ಹೇರ್ ಪಿನ್ ಕೊಡುವ ಕಡೆ, ಬಟ್ಟತಲೆಯವರೂ ಕೈ ನೀಡುತ್ತಾರೆ; ಸಾಯಿ ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ, ಮಡಿ ಹೆಂಗಸರೂ ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ! ಉಚಿತ ಸಂಪಾದನೆ, ಅಂದರೆ, ಸಿಗರೇಟು, ಬೀಡಿ, ನಶ್ಯ, ಸೋಡ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಜನ! ಬಿಟ್ಟು ಟಿಕೆಟ್ ಸಿಕ್ಕರೆ ಎಂಥ ಹೊಲಸು ಸಿನಿಮಾ ಅದರೂ (ಅಂದರೆ, ಸಿನಿಮಾ) ನೋಡಿ

ಕಣ್ಣುಬೇನೆ. ಮನೋ ಬೇನೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಬಿಟ್ಟ ಕಾರ್ ಪ್ರಯಾಣ, ಬರ್ತೀರಾ, ಅಂದರೆ, ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಆತನ ಕಾರ್ ಹತ್ತಿ, ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ಇಳಿದು, ಹಾಳು ಆ ಡಬ್ಬಾನ ನೂಕಿ, ಬೆವತಿಲ್ಲ ನೀವು, ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ! ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ! ಎರಡು ಕೈಗಳ ಹತ್ತು ಬೆರಳುಗಳು ಸಾಲವು, ಅಲ್ಲವೆ, ಲೆಕ್ಕಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ?

ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಗಿಂತ, ಬಿಟ್ಟ ಕಾರೆಂದರೆ, ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟ ಕಾರಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ, ಆತ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವ ಹಲವು ವಿಲಾಸ ಜೀವಿಗಳಿದಾರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ! ನಮ್ಮ ಮನೆ ಬಸವನಗುಡಿ, ಅದರೂ, ಬಿಟ್ಟ ಕಾರು ಸಿಕ್ಕರೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದವರೆಗೂ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ 23ನೇ ಕ್ರಾಸಲ್ಲಿ ಏಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ ನಾವು! ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನೀವು ಕಾರಾಚೆ ಕತ್ತು ಡೊಂಕಿಸಿ, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಗುವವರ ಪೈಕಿ ನಮಗ ಪರಿಚಿತರಾದವರು ಯಾರಾದರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಹುಡುಕುತ್ತೇವೆ. ಕಂಡರೆ, ಹಲೋ, ಅಂತೇವೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಸುವುದಕ್ಕೆ! ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು, ಬಿಟ್ಟ ಹುಡುಕನಿಗೆ!

ಅದು ಕಾರಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಡೆಗ ಒಂದು ಲಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೋ, ಟವನಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೋ, ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಟವನಿಗೋ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅನ್ನಿ! ರಸ್ತೆಯ ಕೊಚ್ಚೆಯನ್ನು ಆ ರಾಕ್ಷಸ ಚಕ್ರ ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಎಸೆಯುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಗೆ ನಾವು ತೀರ ಎಡಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದಾಗ, ಲಾರಿಗೆ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಅನ್ನೋಣ! ಡ್ರೈವರ್ ಮಹಾಶಯ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಸನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, “ಬರ್ತೀರಾ ಯಜಮಾನರೆ!” ಎಂದ, ಅನ್ನೋಣ!....ಆಹಾ! ಊಹಿಸಿದರೇನೇ ಕಿವಿ ಕೆಂಚಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೆ? ಲೋಕ ತೀರ ಕೆಟ್ಟೆಲ್ಲ, ಪ್ರಳಯ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಆಚೆ ಇದೆ, ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲವೆ* ತಕ್ಷಣವೆ, ಹತ್ತಿ ಕೂತು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವು, ಎಲ್ಲಿ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ.

ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಆ ಫ್ರಂಟ್ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ. ಅಗಲೇ ಇರುಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಐದು ಮಂದಿಯ ಜೊತೆ, ಅರನೆಯವನಾಗಿ ಕೂತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವು! ಅಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ವಾಸನೆ ಅಸಹ್ಯ, ಕಾಲಿಗೆ ಕಾವು ಜಾಸ್ತಿ, ಗಿಯರ್ ಕಡ್ಡಿಯ ಹೊಡೆತ, ಬೀಡಿ ಹೊಗೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿ ಆ ಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಯಾಣದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. “ಯಜಮಾನರೆ! ಕೊಂಚ ಇಳಿಯಿರಿ.. ಆ ಹುಣಸೆ ಮರದ ವರೆಗೂ ನಡೆದು ಬನ್ನಿ. ಅಗೋ ಅದು ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಕಾರ್ ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಆ ಡ್ರೈವರ್ ನಮ್ಮನ್ನು ನೂಕಿ

ನಡೆಯಿಸಿದರು, ನಮಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ “ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಚಾರ?” ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮೂಟೆಗಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೂ, ನಾವು ಗೊಣಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟು ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೆ, ನಮಗೆ. “ಯಜಮಾನರೆ! ಮಲಗಿ! ಮಲಗಿಬಿಡಿ! ಅಗೋ! ಮರದ ಕೊಂಬೆ!” ಎಂದು ಆತ ಕೂಗುವಾಗ, ನಾವು ತಕ್ಷಣವೇ ಆ ಮೂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ (ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವುದು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಎಮ್ಮೆ ಸಗಣೆ ಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಆಗಿದ್ದರೂ) ಪವಡಿಸುತ್ತೇವೆ.. ಏಕೆ? ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಅಡ್ಡ ಮಾತಾಡುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ ಪ್ರಯಾಣ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲಾ, ಎಂಬ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದೇ ಆತನ ಕರ್ತವ್ಯ.

— ಸಾಟಾಳಿ

ಇನಾಂದಾರ ಶಾಸನ ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಖದ ಶೃಂಗಾರ ಜೋರಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ
ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ಯೇ !!

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಹಾವಳಿ

ನಾನು ಎಂದಿನಂತೆ ಹೋಟೆಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಮೌನವಾಗಿ ಜೋಬದ್ರೆ ಮುಖ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಹೋಟೆಲ್ ಅಂದು ಗಿಜಿಗಿಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಏನಪ್ಪಾ ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಟೆಲ್ ತುಂಬಾ ಜನ. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಿರುಚುವ ರೇಡಿಯೋಗೆ ಇಂದು ರೇಡಿಯೋ ಇಂಗಿಸಿದ್ದಾರೆನು ಎಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ ರೇಡಿಯೋ ಇಂಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಟ್ಟ ದನಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೊ ಸಣ್ಣ ದನಿಯಿಂದ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದೆ ಏನೋ ಅರ್ಥವಾಗದಂತೆ ಯಾರೊ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದಂತಿತ್ತು.

ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜನರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ನಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ಗಂಭೀರವಾದ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೇಡಿಯೋ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು “ಅವನು ಬಿದ್ದ. ಇವನು ಎದ್ದ. ಕಡ್ಡಿ ಮುರಿಯಿತು. ಅಯ್ಯೋ! ಕ್ಯಾಚ್!!—ಇತ್ಯಾದಿ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕಾಮೆಂಟರಿ ಅಂತ. ಯಾವ ಊರಲ್ಲೋ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮನೇಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನ ಆದರೆ ಈ ಬೋರೀರ ತಾರಾಟ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಆಗ.

ಅಂತೂ ಈಚೆಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಪೇಪರ್ ತರತಾ ಇದ್ದೆ ಯಾರೋ ರಾಕ್ಷಸನ ಹಾಗೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ನೋಡಿ. “ಒಂದ್ನಿವ್ವು. ದಯವಿಟ್ಟು” ಎಂದವನೇ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಪೇಪರ್ ಕಸ್ಟೊಂಡ. ಓಹೋ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಡತಾ ಇದಾನೆ ಎಂಥ ತಿಳುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಮಧ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯದ ಪುಟ ತೆಗೆಯದೇ ಕೊನೆ ಪುಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಏನೊ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೊ ಒಂದು ಗ್ಯಾಂಗ್ ಬಂದು ಅವನ ಸುತ್ತಾ ಮುತ್ತಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಪೇಪರ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಚೂರುಗಳಾಗಿತ್ತು.

ನೆನ್ನೆ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಬರತಾ ಇದ್ದೆ ಗುರು ಬಂದು ಗಂಟು ಬಿದ್ದ. “ನಿಮ್ಮನೇಲಿ ಹೇಗಿದ್ದು ರೇಡಿಯೋ ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ನೀನು ಕಾಮೆಂಟರಿ ಕೇಳುವಾಗ

ನಾನೂ ಬರ್ರೇನೆ” ಎಂದ. ನಾನು ನಮ್ಮ ರೇಡಿಯೋಗೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ “ನಾನು ನಿಮ್ಮನೆ ವಳಗೆ ಸಹಾ ಬರುಲ್ಲ. ಆ ರೇಡಿಯೋ ಇಟ್ಟರೂ ಕೊಠಡಿ ಪಕ್ಕದ ಕಿಟಕಿ ಹತ್ರ ನಿಂತೊಂಡು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ” ಅಂತ ಅಂಗಲಾಚಿದ.

ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ನನಗೆ ಕೋಪ ಬರ್ದಿದ್ದೊಂದ್ರೆ.....ನಾನು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯಾರೊ ಬಂದು “ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಕೋರೇಷ್ಟು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದ ನಾನು “ಏನ್ರಿ ಹಾಗೆಂದರೇನು” ಎಂದೆ. ಅವನು ಮತ್ತೆ “ಸ್ಕೋರು ಸ್ಕೋರು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಏನು ತೋರಿತೋ ಏನೋ ಬಕ್ರ ಎಂದುಕೊಂಡನೋ ಏನೋ ಹೊರಟೇಹೋದ—ಗುಲ್ಪನ್ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾ : ಗುಲ್ಪನ್ ಅಂದರೆ ಏನು?

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗಲಾಟೇಗೆ ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದು ಇಷ್ಟು—ಡಿಸೆಂಬರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ—
ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಎಂಬುವನು ಗ್ರೇಕ್ ರಾಜನಲ್ಲ!
ಊಗಾಡೋ ಹಾಗೆ ಚೆಂಡನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರೂ ಅವನು Sober ಏ!
ಹಾಲ್ ಚೆಂಡೆಸೆದರೆ ತೊಟ್ಟು ತುದೀಗೇ ಗುಮ್ಮುತ್ರೆ!
ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯೋನಲ್ಲ ಟೈಲರ್, ಜೋರು ಚೆಂಡು ಬೌಲಿಗ!
ಬೀಮರ್ ಅಂದರೆ ಭೀಮನ ತೆರನಾಗಿ ಅದ್ಮೀಗೆ ಗುರಿಯಿಡೋದು!

ಈ ಸಾರಿ ಹೇಗೆ ಪ್ಯಾಸಾಗುತ್ತೋ! ನಾ ಕಾಣೆ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೂ ಗೋವಿಂದ ಎಂದೇನು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭಾರತದ ಟೀಮಿನ ಫಲವೇ ನನಗೂ ಖಾತರಿ.

—ಪ್ರಭಾನ್

ದೂರವಾಣಿ

ವಾರ : ಶನಿವಾರ. ಸ್ಥಳ : ನಮ್ಮಾಫೀಸು. ಕೆಲ್ಸ : ಪೊನಟೆಂಡರ್

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯-೫ ಗಂಟೆಗೆ—“ಟ್ರಿಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ — ಹಲೋ....ಹೌದು....ಎನು ?
ಬಟ್ಟೆಗಳೇ. ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ರಾ ? ಹೋದ ಸಾರಿ ದುಪಟ ಹೋದ್ರೆ ನಾನೇನ್
ಮಾಡಲಿ. ನನಗೇನು ದರದು ? ಕ್ಷಮ್ನಿ. ಪರಟು ಇಲ್ಲವೆ ? ಇಲ್ಲಿದ್ದ
ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ .. ಬೇರೆ ಲಾಂಡ್ರಿ ಮಾಡೀರಾ ? ಮಾಡಿ....ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ
ಎನ್ ಸಂಬಂಧ ? ಕ್ಷಮ್ನಿ....ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ....ನಾನು ವೆಂಕಟೇಶ್ ಲಾಂಡ್ರಿ
ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರಲ್ಲ .. ಛೇ....ಕೋಪಯಾಕೆ ? ನೋ ಮೆನ್‌ಷನ್.

೯-೧೩ ಗಂಟೆಗೆ—“ಟ್ರಿಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್....ಹೌದು .. ಯಾರಿಗೆ ? ತುಂಬಾ
ಸೀರಿಯಸ್ಸೇ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿ” ಕ್ಷಮ್ನಿಅಲ್ಲಾ....ಹೆಸರು ಅದೇ
ಡಾಕ್ಟರಲ್ಲಾ....

೯-೨೪ ಗಂಟೆಗೆ—“ಟ್ರಿಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್—ನಿಮ್ಮ ಕೇಸೇ, ಯಾವ ಕೇಸು ?
ಹಿಯರಿಂಗ್ ಇದ್ದೇ ? ಇರಲೇಳಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೇಸೇ ? ನಾನ್ಯಾವ ಬಾಡಿಗೆ
ಬಾಕಿ ? ನನಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇದೆ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ. ಫೀಸೇ ? ೯೯.ಹಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟು ? ಯಾರೂ ತರ್ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ” ಯಾವ ಫೀಸು ? ನಾನೇನು ಲಾಯರ್‌ಂತ್
ತಿಳಿದ್ರಾ ? ಬುದ್ಧಿ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮೆ....ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ....ಹೆಸರು
ಅದೇ ಆದ್ದರಿಂದ....ನಂಬರ್ರಾ....ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನೋ ಮೆನ್‌ಷನ್.

೯-೩೩ ಗಂಟೆಗೆ – “ಟ್ರಿಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್ ಣ್....ಡಾ-ರ್ಲಿಂ-ಂ-ಗ್ ? ನಾನೀಗ
ಅಂಗಡೀಲಿದೀನಿ ? ಯಾವ ಅಂಗಡಿ ? ತಮಾಷಿಯೆ ? ಅಡಿಗೆ
ಎನಾದ್ರೂ ಮಾಡಿ....ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ್ದೇ ? ನನಗೆ ತಿಳಿಸಾರು, ಬದನೇ
ಕಾಯಿಗೆ ಪುಡಿ ಕುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ಪಲ್ಯ ಇಷ್ಟ....ಅದರೆ ನಮ್ಮನೇಲಿ ಅಡಿಗೆ
ಆಗ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ. ಹಾಸ್ಯವೇನು ಬಂತು....ಡಿಯರ್ ಅನ್ಲಿಲ್ಲಾ ?....ಹ್ಯಾಗೆ
ಡಿಯರ್ ಅನ್ಲಿ ?....ನನ್ನ ಡಿಯರ್ ವ-ನೇಲಿದಾಕೆ. ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ್ರೆ ?
ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು ? ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ಕ್ಷಮ್ನಿ....ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ

ಹೆಸರೂ ಅದೇನೇನೆ ? ಟೀ ಟಿ ಟಿ ಟಿ ಮಿಸ್ಟೇಕನ್ ಅಲ್ಲವೆ—ಫೋನ್
ನಂಬರ್ನೂ ಹೌದು 28103 ನಿಮ್ಮ ಅಂಗಡೀದು 28301 ? ತುಸ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಒಳ್ಳೆ ತಮಾಷೆ” ಅಲ್ಲ ? ಐಯಾಮ್ ಸಾರಿ !

೯-೪೭ ಗಂಟೆಗೆ—“ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ಮಣಕ್ಕೆ ? ಅಂಗಡೀಲಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ
ನಮ್ಮನೇಗೆ ಅಡೀಸೇರು ತಂದಿದ್ದೆ....ಮೂರು ಮುಕ್ಕಾಲಾಣೆ....ತಮಾಷೆ
ಯೆಲ್ವಂತು. ತೊಗರಿ ಪಲ್ಲಾಕ್ಕೆ ? ಪಲ್ಲಾಗಟ್ಟಿ ತರೋದೇ ಇಲ್ಲಾ. ನಾನು
ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಪಾವು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ಸೇರು....ಒಳ್ಳೆ ತಮಾಷೆ
ಯಾಯ್ತಲ್ಲಾ....ಹಲಸಂದೆ....ಸ್ವಾಕೇ ? ನಾವಿಡೋದೇ ಇಲ್ಲ....ಹೋದ
ತಿಂಗಳೂ ಇಟ್ಟಿರಲ್ಲ. ನಿಮಗೇ ಮಾರಿದ್ದೇ ? 66ರಲ್ಲಿ ? ನಾನು ? ಸುಳ್ಳು—
ಬಿಲ್ಲ ? ಮನೇಲಿ ಎರಡು ಅಚ್ಚಿ ಇರಬೇಕು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ? ಎಲ್ಲಿಂದ
ತರಲಿ. ಅದೇ ಧಾರಣೆ ಅಂದ್ರೆ ? ಬುದ್ಧಿ ನೆಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲವೆ ? ನ ನ ಗೋ
ನಿಮಗೋ?...ಅಲ್ಲ....ರಾಂಗ್ ನಂಬ್ರೇ...ಹೊಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಬಿಡಿ....ಆತುರದಲ್ಲಿ
ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ....ನನ್ನ ನಂಬರು....ಸ್ವಂತ ಅಲ್ಲ... ಆಫೀಸಿಂದು....28103....
ಓಹೋ....ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಸೊನ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲದ್ದು....ಕಷ್ಟ....ತಿಳಿಕೊ
ಳೋದೇನು ಬಂತು....ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ....ಯಾರೂ ಹೇಳೊಲ್ಲ....ಛಿ,....ಛಿ.

೯-೫೦ ಗಂಟೆಗೆ....ಓ ವನಜಾ ? ಯಾವ ವನಜ ? ಎಂಥ ವನಜ ? ಎಂ ಆರ್.
ವನಜಾನೇ?... ಹ್ಲಂ....ಗಾಯತ್ರಿ ಟಾಕೀಸ್‌ಗೆ....ಬರ್ಲೇ....ಟೈಮ್ ಇಲ್ಲ
ವಲ್ಲಾ?...ಕಾಲೇಜ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗ್ಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ....
ಚಕ್ರೇ....ಕಾಲೇಜ್ ಮೆಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಚಕ್ರೇನು ಬಂತು. ಹುಂ
....ಎನ್ ಮಾಡೋದು....ನಂಗೂ ಆಸೆ ಇತ್ತು ಕಾಲೇಜ್‌ಗೆ ಹೋಗ್
ಬೇಕೂಂತ, S.S.L.C. ಲೇ ನೀನೇ ಬಾರಿ ತಮಾಷೀನೇ?...ಹಾಸ್ಯ ?
ಜೋಕು ? ಜೋಕೂ ಇಲ್ಲ ಪಾಕೂ ಇಲ್ಲ...ನಾನ್ವೇಳೋದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ....
ಐವಿಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನ್....ಬೇಡವೇ ? ಬರ್ಲೇಬೇಕೆ ? ಗಾಯತ್ರಿಗೆ....ಫಷ್ಟ
ಕ್ಲಾಸ್ ಪಿಕ್ಚರೇ....ಬಂದೇ ಬರಬೇಕೇ ? ಅಲ್ಲಂ ಇಫಾಯು ಲಾಮಿ?...
ಛಿ ಛಿ . ಎಂಥಾ—ನಾನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ....ಲಾ....ಛಿ ಛಿ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ....
ಐಯಾಮೆ ಮಾರ್ಯಡ್ ಮ್ಯಾನ್ ಮ್ಯಾಡ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಅಲ್ಲಾ
ಮ್ಯಾರ್ಯಡ್ ಮ್ಯಾನ್ ಅಂದೆ... ಗಾಬರಿಯಾಕೆ ? ನಾನೆ ? ನಾನು ? ನಾನು
ನಿಮಗೆ ಲಾ ಲೆಟರ್....ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸ್ಸಿ....ಲಾ ಇಲ್ಲ ಲೆಟರ್ನೂ ಇಲ್ಲ
ಮಾವ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತೆಪ್ಪನೆ ಮದುವೆಯಾದವನು ನಾನು....ಸೀರಿಯಸ್ಸೇ
ಮಾತಾಡ್ತಿರೋದು ಐಯಾಮ್ ಸಾರಿ....ಯು ಆರ್ ಮಿಸ್ಟೇಕನ್....ನಿಮಗೆ
ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಂಬರ್ ಹೇಳಿ ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗ್ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀ?...
೧೯

ಹೆಸರು ಮೇಲೆ.... ನಿಮ್ಮ ರೋಮಿಯೇ ಹೆಸರು? M. S. ವೆಂಕಟೇಶ್ ನೆ....
ನಾನು K. R. ವೆಂಕಟೇಶ್....ಛೆ, ಛೆ—ಬಿಡಿ....ಸಾರಿಯಾಕೆ? ನೋ
ಮೆನ್ ಪನ್ ಪ್ಲೀಸ್.

೯-೫೫ ಗಂಟೆಗೆ....ಯಾರು ?....ಯಾಕ್ರೀ ರೇಗ್ನಿರಾ....ಪೊನ್ನಲ್ಲೇ ನೀನ್ಯಾರೊಂತ
ನನಗೇನಯ್ಯಾ ಗೊತ್ತಾಗ್ಬೇಕೂ....ನೀನ್ಯಾರೆ? ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು....ಹೆಸರು
ಬೊಗಳು....ಗ್ರಹಚಾರ ನನಗ್ಯಾಕೆ ಕಮ್ಮಿ ನಿನಗೂಕಮ್ಮಿ....ತಿಥಿಯೇ?
ಯಾರ್ಡು ನಿಂದೋ....ನೀನು ಕಣೊ ತಲೆ ಹರಟೆ....ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಮುಠಾಳ!
....ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ಸೇ....ನಿನ್ನ ಮುತ್ತಾತನ ಕೈಯಲೂ ಆಗೊಲ್ಲಾ....ಫೈನು?
ಫೈನು ಹಾಕೋ ಮಗ ನೋಡು....ನೀನು ಹೋಗೋ ಹುಚ್ಚಾ ಫೈನ್
ಹಾಕಿಸ್ತಾನಂತೆ....ಎಲ್ಲಿರೋದೇನು? ಆಫೀಸ್ ನಲ್ಲೇ ಇದೀನಿ....ನಿಮ್ಮ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದು ನೋಡು ಈ ಆಫೀಸು....ರಾಸ್ಕಲ್ ಯಾರೋ .. ಬೊ....ಮಗನೆ
....ಹಾಗ್ ಬಾ ದಾರಿಗೆ... ಯಾರು?... ಆಂಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಸಸಸ್ಸಾರ್
....ದ ದ ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ ಕ್ ಕ್ಷಮಿಸ್ಸಾರ್....ಬೆಳಗ್ಗಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರೋ
ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿದ್ದು....ಸಾರ್....ತಾವು ರಜವೇ ಸಾರ್....
ಓ .. ಸರಿಸಾರ್....ನೋಡ್ಕೊತೀನಿಸಾರ್....ಅವರಿಗೂ ಹೇಳ್ತೀನೆ ಸಾರ್—
ಈಗ ಬರ್ತೀನಿ ಸಾರ್ ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸಲ್ಲಿ, ಬರೋವಾಗ ?....ಹ್ಲೂಂ .. ಕೆಸವಿನ
ದಂಟು, ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ, ಬಾಳೆ ದಿಂಡು ಬಾಳೆಲೆ, ಬೆಣ್ಣೆ, ತರ್ರೀನಿ ...
ಚಿಲ್ಲರೆ ಇದೇ ಸಾರ್ ಪರವಾಗಿಲ್ಲಾ ಸಾರ್ ಏನೂ ತಿಳ್ಕೊಬೇಡಿ
ಸಾರ್....ಥ್ಯಾಂಕ್ಯೂ ಸಾರ್....

೯-೫೯ ಗಂಟೆಗೆ....ಯಾರ್ ಸಾರ್ ತಾವ್ಯಾರು? ಮಿಸೆಸ್ ವೆಂಕಮ್ಮ?
ಏನ್ರಮ್ಮಾ....ಅಮ್ಮಾ ಅನ್ಬಾರ್ಡ್....? ಯಾಕ್ರಮ್ಮಾ ?....ತಾವ್ ಯಾರು ?
ಏನಂದ್ರಿ—ಬಿಕ್ಕಳಿಸ್ತ ಧೀರಾ ?—ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ್ರಲ್ಲಾ —
ಹಾಗಂದ್ರೇಂದ್ರೆ ? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ್ರಲ್ಲಾ —ಅಳಬೇಡಿ, ಅಳಬೇಡಿ
—ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ನೆಟ್ಟಗಿದೆ—ಯಾರು?—ಕಿಟ್ಟುವೇ.... ಏನೋ—ಅಮ್ಮ
ಅತ್ತಿದೈ—ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಫೋನ್ ಮಾಡ್ತಿದೀರಾ?....
ಓ ಹೊ ಸರಿ — ಲೇ — ನೀನೇನೆ — ಯಾರೊಂದ್ ಕೊಂಡಿದ್ದೆ — ನಾನು
1-35ಕ್ಕೆ ಮನೇಗೇ ಬರ್ತೀನಿ ಹೆದರಬೇಡ ಚೆನ್ನಾ — ಚೀರೂ—

“ಅದೃಶ್ಯವಾಣಿ”

ನಿದ್ದೆ ಬಾರದು, ಇನ್ನು !

(ಹೊಯಿಸಳರ ಧಾಟಿ)

ನಿದ್ದೆ ಬಾರದು ಇನ್ನು ಈ ಜನ್ಮಕೆ!!
ಈ ಸಲವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ !!

ಅನ್ಯಾಯ, ಅವನೊಬ್ಬ ಶತಮೂರ್ಖ, ಭಂಡ
ಎನ್ನ ಸೊತ್ತನು ಕಿತ್ತು ಅವಗೆ ಇತ್ತು
ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿದನೆಗೆ, ವೆಂಗನಾಮ,
ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನ ನಾನು ವೇಚಾಡಲಿ ?

ಕಾಯಲಾರೆನು ಇನ್ನು, ಕೊಂದರೆನ್ನ
ಗಾಯವನೆ ಮಾಡಿದರು, ಬರೆಯನೆಳೆದು !
ತಾಯದಿರ, ತಮ್ಮದಿರ, ಸಹತಪಿಸಿ, ಬನ್ನಿ,
ಸಾಯ ಮಾಡಿರಿ ಬೇಗ ಕೊಡಿಸಿರೊಂದ.

ಶತಸಾವಿರಂಕಿಯಲಿ ಸಾಲವೇರಿತು ತಲೆಗೆ !
ಗತಿ ಏನು ಕೊಟ್ಟವಗೆ ? ಕರಟೆ ಕೈಗೆ ?
ಮತಿ ಇತ್ತು ಧೃತಿ ಇತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಮೊರೆದರೆ
ಜೊತೆಗೊಬ್ಬ ಬೊಂಬೆಯಂತಿರಲಾರೆನೆ ?

ನಿದ್ದೆ ಬಾರದು ಇನ್ನು ಈ ಜನ್ಮಕೆ!!
ಈ ಸಲವು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ !!

—ಸಾರ್ಥ

ಉಮೇದುವಾರರು ಬಹಳ

ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇ ತಡ, ಆ ಸಂಬಂಧವಾದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇ ತಡ—ಪಜೀತಿಗೆ ಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೋಗುವುದು ಕೇವಲ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ; ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ; ಕೇವಲ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರುವಲಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ. ಇಷ್ಟು ತಿಳಿದ ಮೇಲೂ ಅನೇಕ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು—‘ನಾನು ತಾನು’ ಎಂದು ನನಗೆ ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಾ ಹೊರಡುವ ಉಮೇದುವಾರರು ಬಹಳ ಮಂದಿಯೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಾನು ಪ್ರವಾಸಿ ರೈಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಜನ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ—ಎನೋ. ಅನ್ಯರು ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಹೋಗಿ, ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೀಡಬಿಡುವ ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಇತರರ ವಿಚಾರ ಯೋಚಿಸೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ವಹಿಸುವಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಇಂಗಿತವನ್ನೇ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣೀಕರಿಸಬಹುದು !

ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳ ಚಿನ್ನವಿದೆಯೆಂದು ಅವನ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದಲೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳ ಚಿನ್ನ ಸಾಗಾಟದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಧಾರಾಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯಿಸುವ ಆಸೆ ಹಲವರಾಗಿದ್ದಂತಿದೆ. ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಇರಬಹುದು ; ಇರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ, ವಿಸತ್ತು ತೆರಿಗೆ, ದಾನ ತೆರಿಗೆ, ವೆಚ್ಚ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತ—ಅಲ್ಲಿನ ಚಿನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ತೆರಿಗೆ ತೆರುವ ವೃಥಾ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ವಹಿಸಬಾರದು. ಅಂಥವರು ಸಪತ್ನಿಕರಾಗಿ ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಲ್ಲಿ, ಅವರವರ ಮಡದಿಯರ ಚಿನ್ನದ ತೀಟೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ವರ್ಣ ಸಮಾಧಿಯನ್ನೇ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಸ್ವರ್ಣಸಂಧಿ ಇದು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಮಿತ್ರರು—ಹೊಸ ಮದುಮಕ್ಕಳೆಂಬ ಅನುಮಾನ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೂನಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕೇವಲ ಹನಿಮೂನಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಲು ಈಗಲೇ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ

ಸಲಿ. ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿರುವುದು ಮುಖದ ಮೇಲಣ ಮುದ್ದಣದಂತಹ, ಮೈಲಿಗೆ ರೋಗದ ಕಜ್ಜಿಯಂತಹ ಪರ್ವತಗಳು. ದೂರದ ಚಂದ್ರ ತಣ್ಣಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕವಿಗಳು “ಚಂದ್ರವದನೆ” ಎಂದರು ಪ್ರೇಯಸಿಯರು ಚಂದ್ರಲೋಕದ ಭವ್ಯರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಬಳಿಕ—ನೀವು ಬಾಯಿ ತಪ್ಪಿ ಅಲ್ಲಿ “ಚಂದ್ರವದನೆ”—ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುದಾದರೆ —ದಂತಭಗ್ನ ರಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಯಾರಿಗೆ “ಮೊಡವೆ ಮುಖದವಳೇ, ಹಾಗಲುಸೊಡ್ಡಿ ನವಳೇ” ಎಂದರೆ ಹಿಗ್ಗುಂಟಾದೀತು?

ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶೀತಳವಾದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಹಿಸಲಾರದ ಸೆಕೆ; ಇಲ್ಲವೆ ಸಹಿಸಲಸದಳವಾದ ಶೀತ ಅದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನೇ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ಪರೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆಯುರ್ವೇದ ಪಂಡಿತರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಚಂದ್ರ ಔಷಧೀಶನಾದುದರಿಂದ, ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಯಾವತ್ತು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ—ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಅವರದಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ; ಅವಿದ್ದಮೇಲೆ ಗಿಡ, ಮೂಲಿಕೆಗಳು ಇರಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಬಯಸುವ ‘ಸಂಜೀವನ’ವೂ ಚಿರಯೌವನವನ್ನುಳಿಸುವ ಆ ರಹಸ್ಯಮಯ ಔಷಧಿಯೂ, ಸಾವೇ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ಜಾತಿಯು—ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ನಾನು ಹೋದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಯಿಸಬಹುದು. ಅವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಮ.ಂದ ಎಲೋಪತಿ ವೈದ್ಯರು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಇಲೋಪಿಸಬೇಕಾದೀತು.

ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರ—ಪುರಾತನರಂತೆ ನಾವೂ ಯಾಗ, ಯಜ್ಞಮಾಡಲು ‘ಸೋಮ’ವಳ್ಳಿಯನೇ ಶೋಧಿಸಲು ಆತುರನಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೋಮನಲ್ಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಲಾರದು. ಸೋಮರಸದಿಂದಲಾದರೂ ನನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಚಪಲ ನನ್ನದು ಆದರೆ . ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇತರರು ಬಂದು, ಪ್ರಾಹಲಿಷನ್ ಜಾತಿಯನೇ ಹೂಡಬಾರರೆಂದು ಹೇಗೆ ನಂಬಲಿ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ‘ನೀರಾ’ದಂತೆ ‘ಸೋಮರಸ’ ಯೋಗ್ಯ ಪಾನೀಯವೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಧುರೀಣರುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾದುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

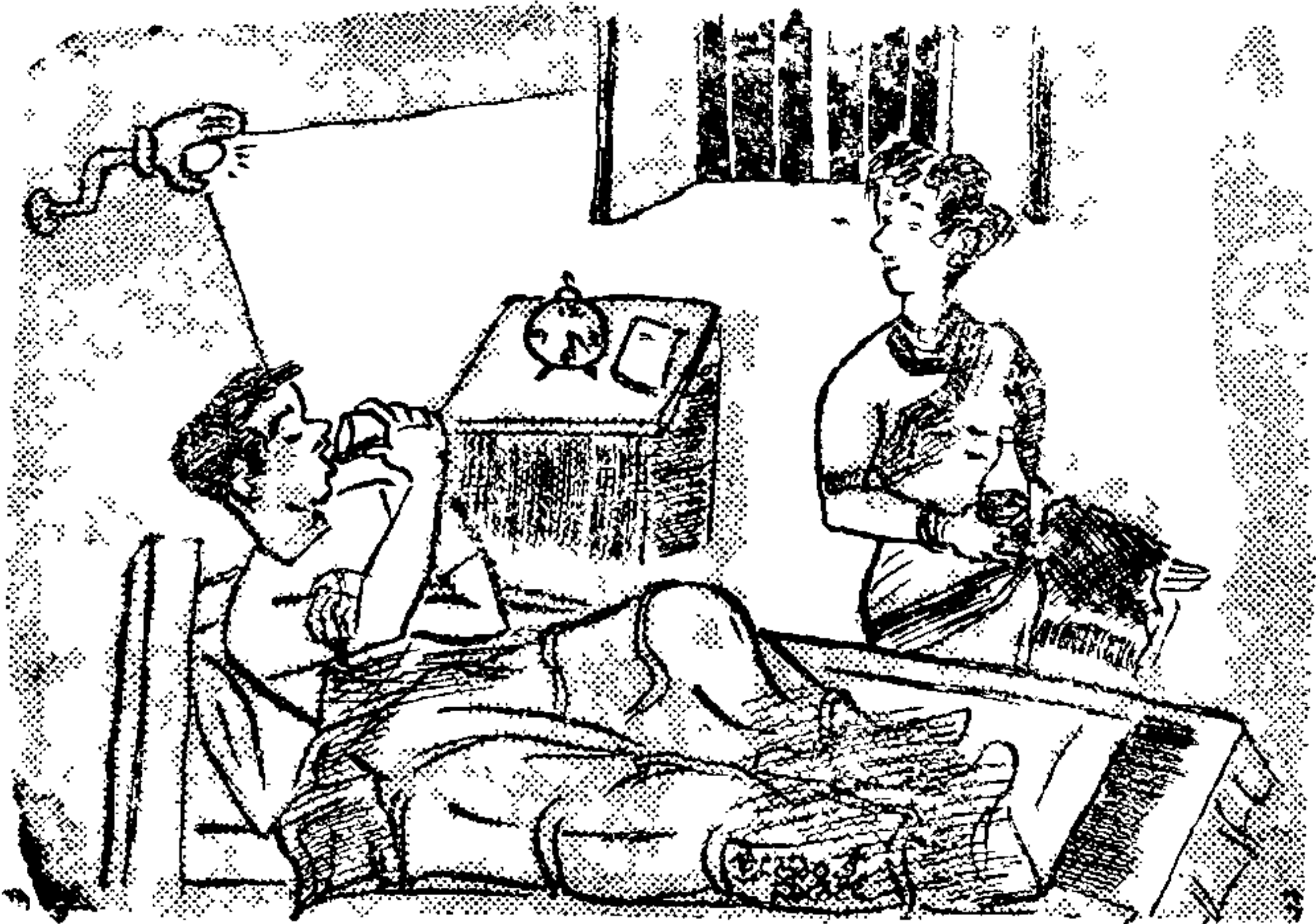
- ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಮಿತ್ರರು—ತಾವು ಗಣೇಶಸ್ವಾಮಿಯ ಆರಾಧಕರೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಪಯಣ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾದಲ್ಲಿ, ಹೋದೊಡನೆಯೇ ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಜಾನನನ ಗುಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ!

ಈ ಸಲಹೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಂಡಿಲ್ಲ; ಚೌತಿಯ ಕಡೆ ನನಗೆ ಮರೆತುಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ನಾನು ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಪಯಣಿಸಿದ್ದಾರೆ —ಆ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ದೂರ ಹೋದನಾದರೆ, ನನ್ನ ರಾಕೆಟ್ಟು ಉರುವಲು ಸಾಲದೆ ಹೋಗಿ, ಗುರಿಮುಟ್ಟದೆ ನಾನು ತ್ರಿಶಂಕುವಾಗಿರಬೇಕಾದೀತು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಿತ್ರರು—“ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವರು ಬಂದೆ ಕುಳಿ ತಿರಲಾರರಿ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ತಾವು ಬರೆಯಲಿರುವ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೊಸ ಟೈಟಲ್ ಯಾವುದು”—ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ!

ನಾನು, ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲದ ಜನರ ನಾಡಿನಿಂದ, ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರ ಉದ್ದೇಶವೇ, ಅಲ್ಲಿ ಬರಹಬಂದವರು ಇರಲಾರರು—ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿರದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಟೈಟಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಂಥ ಬಾಯಿ ತೀಟಿಯಾದರೆ—ಚಂದ್ರಲೋಕದಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನೇರಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಬಹುದಲ್ಲ “ಚಂದ್ರಲೋಕದ ದೊರೆಯಾದ ಚಂದ್ರಾಪೀಡನಿಗೆ, ಸೋಮವತಿಯೆಂಬ ಮಗಳು; ಶೋಡಷ ವರ್ಷದ ಕನ್ಯೆ; ಚೆಲುವೆ; ಮುಗ್ಧೆ.... ಈ ನಾಡಿನವರು ದಿಗಂಬರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಉಡುವವರಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಒಣ್ಣಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ....ಆದುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನ ಪಾಲಿಗೆ, ಮುಖ್ಯವಸ್ತುವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ, ಆತ ಬರೆಯದೆ ತಣ್ಣಗಿರುತ್ತಾನೆ! ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಣ್ಣದಿರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಯಿತು ...?”

—ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ.

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಹಬ್ಬದ ದಿವ್ಸ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಎರಕೊಳ್ಳೀಂತ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ತಂದಿಟ್ಟೆ ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫೀಂತ ಕುಡಿದು ಬಿಡೋದೆ?”

ಬಾಯಿಲ್ಲ

ಬಿನ್ನಹಕೆ ಬಾಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ

(ಓಟು ಕೊಡಿ, ಎನಗೆಂಬ)

ಬಿನ್ನಹಕೆ ಬಾಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ, ಅನಂತ ಅಪರಾಧ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಇರಲಾಗಿ ||

ಮಝ ಮೋಹ, ರಜ ಮೋಹ, ಮಲಗಿ ಪಾಡುವ ಮೋಹ

ರಸಿಕ ಮಿತ್ರರ ಮೋಹ, ಊಟ ಮೋಹ;

ಹೂ ಮೋಹ ಭೂ ಮೋಹ ಹಸುರು ತೋರಣ ಮೋಹ,

ಆರು ಕಾಸಿನ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸೆ ಮೋಹ ||

ಕೈ ಎತ್ತಿ ಕೈ ಕೊಡುವ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಎಂಬ ಮದ

ಜೈಲುವಾಸದ ಮದವು, ತ್ಯಾಗಮದವು,

ತನ್ನ ಕೂಗಿಗೆ ಜನತೆ ಕಿವಿಗೊಡದಿರಲಾರ

ದಿನ್ನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆಂಬ ಮದವೋ ||

ಹಳ್ಳಿಯನು ಬಿಡುವಾಸೆ ಡಿಳ್ಳಿಯನು ಕಾಂಬಾಸೆ

ಡಿಳ್ಳಿಯನು ಕಂಡಾಗ, ಕಡಲಾಚೆ ಹಾರ್ವಾಸೆ

ಅವರನೂ ಇವರನೂ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಾಸೆ

ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಲ್ ಹಾಕಿ, ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುವ ಆಸೆ ||

—ನಾ. ಕಾ.

ಯಾವ ಗಿಡದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ?

ಚಂದ್ರಣ್ಣನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಗಿರಿಜಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಡಿಲು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮಾತು ಈಗ ಮಿಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೊದಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ಗೌರವವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಮೊದಲು ರಾತ್ರಿಯೇ ಇವನೆದುರು ತಾನು 'ಕನ್ನಡ ಕೋಕಿಲೆ' ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸುಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿದ್ದಳು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಯಾವುದೋ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ. ಅವಳಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವಳು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ, ತಿಳಿದವನಾದ ಇವನು ಅವಳನ್ನೇಕೆ ಪುಸಲಾಯಿಸಲು ಹೋಗಬೇಕು ? ನೀನು ಮಹಾಜಾಣೆ, ಎನ್ನುತ್ತ ಮುಖಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದ. ನಿನ್ನಂಥ ಹುಡುಗಿಯರು ಈಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ಅವಳ ಮೈಯೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚ ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಳು ಜಾಣೆ. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಅವಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. "ನನ್ನ ಕತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಚೆನ್ನದ ಹಾರ ಮಾಡಿಸಿರಿ, ಅಂದರೆ...." ಎಂದು ಅವಳು ರಾಗ ತೆಗೆದಳು. ಚಂದ್ರಣ್ಣನ ಹುರುಪು ಇಂಗಿಯೇ ಹೋಯಿತು.

ಆದರೂ ಚಂದ್ರಣ್ಣನು ಮನೆ ಹೇಡಿಯಲ್ಲ. ಅವನದು ಸೃಷ್ಟಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಗೋ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಣ್ಣ ತನ್ನ ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಯುತ ಚಂದ್ರಣ್ಣ ತನ್ನ ಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಬೆರಕೆ. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಗಿರಿಜಳನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡುವಂಥ ಮುಖಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ. ಗಿರಿಜಳು ತಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಳೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಮುಖಮಾಡಿದಳು. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ತನ್ನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ. "ಏನೇ ನೀನು ದಿನಾಲೂ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸು. ನೀನು ಒಂದು ಕತೆ ಬರೆದರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಭಕ್ಷಿಸು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸೇವಿಂಗಾದರೂ ಆದೀತು. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಕಾರದ ಚೆನ್ನದ ಹಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಆದೀತು" ಎಂದು.

ಗಿರಿಜಾ ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ತಲೆದೂಗಿದಳು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೊಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ, ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು, ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ಮಾತು, ಎಂದುಕೊಂಡಳು. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕತೆ, ಒಂದು ಕತೆಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದುನೂರಾ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ! ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ರಸಗಬ್ಬು ತಿಂದಾಗಿನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಂತು.

ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವೇ ಅವಳು ತವರೂರಿನ ತನ್ನ ಕಟುವೈರಿಯಾದ ಗಲ್ಲಬಾತ ಗಾಯಿತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆದಳು. ಗಾಯಿತ್ರಿ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಸಾಕಿದ ಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಒಡತಿಯ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನೇ ಚೂರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಹಳ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಚೋದಕವಾದುದು, ಎಂದು ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಆ ಕತೆ ಓದುವ ಮೊದಲೇ ಗಿರಿಜಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮರುದಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಕತೆ ಹೊರಬಂತು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನವಾಸಾದ ಗಂಗೂತಾಯಿ ಕೆರೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೀತವ್ವ ಅಕ್ಕಾ ಅವರ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಒಂದು ಕತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗಿರಿಜಾ ಅದು ತನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿ, ಎಂದು ಗಂಡನೆದುರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಗಿರಿಜಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಕೊರತೆಯೇ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಮುನ್ನವತ್ತು ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ್ದಳು ಹುಚ್ಚುರಾಮಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯ ಶೀಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ತಾನು ಬರೆದ ಕತೆ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಗತಿಶೀಲವಾದುದು, ಎಂದು ಗಿರಿಜೆ ಸಾಧಿಸಿದಳು. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ದಿನೇ ದಿನೇ ಅವಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಪ್ಪನಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದ. ದಿನವೂ ಅವಳಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ತಪ್ಪದೇ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡ ಗಿರಿಜಳು 'ಬಿಷ್ಣುಪ್ಪನವರ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗನ ಗೌಡರು ಖ್ಯಾತರಿಸಿ ಉಗುಳಿದ ಪ್ರಸಂಗ' 'ಪೂಜಾರಿ ಗೋಪಣ್ಣನು ಸರಸಾ ಬಾಯರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯ' ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಲಿಸಾಗಿ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಕತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಈಗ ಗಿರಿಜಳು 'ನನ್ನ ಕತೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸಬಾರದು?' ಎಂದು ಪತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಈಗ ಚಂದ್ರಣ್ಣನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗಾಬರಿಯಾದ. ಇವಳ ಕಥಾಮಾಲೆಯನ್ನು ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅಪಮಾನಮಾಡುವುದು, ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಗಿರಿಜಳ ಕಥಾಮಾಲೆಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಿಗತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ದೊಡ್ಡದಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಹೂವಿನ ಬೆಲೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ! ಕೆಲವು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಎಂದು ಅವನು ವಿಚಾರ

ಸಿದ. ಆ ಹೂವುಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಎಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದೇನಲ್ಲ; ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಸಾಡಿ ದೂರ ಒಗೆಯಲಿ—ಇದೇ ಚಂದ್ರಣ್ಣನ ಆಶಯ. ಇದರಿಂದ ಅಪಮಾನಗೊಂಡ ಗಿರಿಜಳು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಂತಾದೀತು. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಏನೇನೋ ಪರಿಹಾರದ ಕನಸು ಕಂಡ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಿರಿಜಳ ನಾಲವಾರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನಾಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಅವೆಲ್ಲ ಕತೆಗಳೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದವು. ಈಗ ಗಿರಿಜಳು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದಳು. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಒಂದು ದಿನ ರೇಗಿ “ನಿನ್ನ ಕತೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾವ ಗಿಡದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ?” ಎಂದು ಕಟು ಸತ್ಯ ನುಡಿದ. ಗಿರಿಜಳೂ ರೇಗಿ “ನಿಮ್ಮ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರು ನನ್ನ ಒಂದು ಕತೆಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಯಾವ ಗಿಡದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ?” ಎಂದು ಕಟು ಸತ್ಯ ಉಸುರಿದಳು. ಅಂದೇ ಅವಳು ಚಂದ್ರಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಸಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು. ಆ ಕತೆಗೆ ಅವಳು “ಯಾವ ಗಿಡದ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ” ಎಂದೇ ತಲೆಬರೆಹ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಹಣೆ ಜಜ್ಜಿಕೊಂಡ.

ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹುಚ್ಚು ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಿರಿಜಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಗುಪ್ತನಾಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಕೆಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚು ಸಾಹಿತಿವರ್ಗ ಅವಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯೆಂದು ಆರಿಸಿದಾಗ, ಆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಚಂದ್ರಣ್ಣನು ಅಂದು ಸಂಜೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ “ನಾಲ್ಕು ಮಾರು ಉದ್ದವಾದ ದಪ್ಪನ್ನ ಕಾಕೇಹಗ್ಗದ ಬೆಲೆಯೇನು?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದರೆ, ತಪ್ಪು ಚಂದ್ರಣ್ಣನದೇ. ಎಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಡಿಲು ಕೊಟ್ಟ ಕತೆ ಬರೆ, ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುವಷ್ಟು ಮೂರ್ಖನಾಗಬಾರದಿತ್ತು. ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಹಾರವನ್ನೋ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಹಾರವನ್ನೋ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವರಪ್ಪನ ಮನೆ ಗಂಟು ಏನು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಆದರೆ ಆ ಮಾತು ಈಗ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿದೆ.

—ರಾಜಪುರೋಹಿತ

ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ

ಕೆಲ ದಿನಗಳಿಂದ ನನಗೆ ತೀರ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದು, ಮೊನ್ನೆ ನಾನು, “ಅಯ್ಯಾ! ಈ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಕೊಂಚ ಆ ಮೂಲೆ ಕಂಭ ದಲ್ಲಿರುವ ಟಪಾಲ್ ಡಬ್ಬದೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬರುತ್ತೀಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಬಲಗಾಲ ಮಂಡಿ ಉಳುಕಿತ್ತು; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಆತನೆದುರು ಹಲ್ಲುಕಿರಿಯುವ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದು! ಏಕೊ ಏನೊ, ಹುಡುಗ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ. ಏಕೊ ಏನು? ಪರೋಪಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೇ! ಆಗ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ವರಸೆ ತೆಗಿದೆ. “ನೋಡಪ್ಪ! ನೀನು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾನೇ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದೆ, ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ಆ ಹುಡುಗ ಏನಂದ ಗೊತ್ತೆ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, “ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ”. ಇಷ್ಟೇ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದು, ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಏಳದೆ... “ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ.”

ಆಶ್ಚರ್ಯ, ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ, ಭಾವಿ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಪರಿತಾಪ, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೋಪ, ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರೋಶ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿಸಿದುವು ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಹೈಕಳೆಲ್ಲ ಇಂಥ ಕಲ್ಲುಗುಂಡುಗಳಾದರೆ, ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಮೂರು ನಾಮವೇ ಗತಿ, ಎಂದೆನಿಸಿತು ನನಗೆ. ಆ ಎಣಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಕಂಬನಿಯೂ ಕೂಡಿಬಂತು, ಕಣ್ಣು ಅಂಚಿನಲಿ. ಆ ಹುಡುಗನಿಗೂ ನನ್ನಷ್ಟು ಆಯುಸ್ಸು ದಯಪಾಲಿಸು, ಅವನ ಮಂಡಿಯೂ ಉಳುಕಲಿ, ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗ ಅವನಿಗೂ ಹೀಗೆ “ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ” ಎನ್ನಲಿ, ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೇ ಶಪಿಸಿದೆ.

ಟಪಾಲ್ ಡಬ್ಬವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತ, ನನ್ನ ಕೋಪ ಆರಿತು. ಆಶ್ಚರ್ಯ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು! ದುಃಖಕರಗಿತು; ಬಿಸಿ ಉಸಿರು ಮಂಗಮಾಯ. ಹುಡುಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ಜಾಣ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಬೆರಿಕೆ, ಬದುಕುವ ದಾರಿ ತಿಳಿದವ, ರಾಜಕಾರಣ ಎಂಬಿವೇ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳು ನನ್ನ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತೂರಿ ಬಂದುವು.

“ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ”—ಎಂಬ ತತ್ವ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಆಲೋಚನೆಯ, ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದದ, ವಿಚಾರ ಮಥನದ ಗೊಡವೆಯೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ರಾಮನಾದರೂ ಸರಿ,

ರಾವಣನಾದರೂ ಸರಿ, ಬೀಸುವುದಕ್ಕೊಂದಿಷ್ಟು ರಾಗಿ ಸಿಕ್ಕರಾಯಿತು, ತಾಳಿದವ ಬಾಳೆಯಾನು, ಹೆಮ್ಮರ ಬಿಸ್ಕರೂ ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅದ್ದರಿಂದ, ಹೊಂದಿ ಬಾಳುವುದೇ ಮಂದಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ, ಹಾಗೂ ಸರಿ, ಹೀಗೂ ಸರಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ತವ್ವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ ತಪ್ಪಿಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ನ್ಯಾಯ ಇದೂ ನ್ಯಾಯ, ಹಾಗೂ ಹೇಳಬಹುದು ಹೀಗೂ ಹೇಳುವುದುಂಟು, ಹರವಾಡಿದರೆ ಮಾರಿ ನುಂಗಿಬಿಡುವಳು — ಇತ್ಯಾದಿ ಆಪ್ತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಬಾಳಲು ಆ ಹುಡುಗ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ ದಾನೆ ಎಂನಿಸಿತು. ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಈ “ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ” ತತ್ವವನ್ನೇ ಜೀವನ ಧೈಯವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. “ಹೀಗೆಯೇ ಸರಿ” ಎಂದು ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದ ಹಲವು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ನಿರ್ನಾಮ!

“ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, “ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲ ಬರಲಿ” ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಯಿಂದ, ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂದು ಕೂರುವ ಇಂಥ ಹುಡುಗರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ, ಈ ಹುಡುಗ ದೊಡ್ಡವ ನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಭಾರಿ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ ಎನಿಸಿ ಸೊಸೈಟೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಂತು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ—ಗಾಂಧೀ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಬಂದು ಒಂದು ದಿನ, ಮುಷ್ಟಿಬಿಗಿದು, ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಸಡಿಲಿಸಿ ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಈತ! ಅದೂ ಸರಿ, ಇದೂ ಸರಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅದು ತಪ್ಪು, ಇದೇ ಸರಿ, ಎಂದು ವಾದಿಸಿ, ಆ ಜಗಳಗಂಟಿಗರ ಗುಂಪಿಗೆ ಆತ ಸೇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ—ಇಂಥ ಹುಡುಗರು ಒಂದು ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೆ, ದೇಶವೇ ತಣ್ಣ ಗಾಗಿ, ಬಾಳು ತಂಪಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನು? ಏಕೆ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯೇ ಈ ಹುಡುಗನ ಹೇಳಿಕೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಅದೂ ಸರಿ, ಇದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲೂ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗುಣಗಳಿವೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ಎಂದಲ್ಲವೆ ನಾವು ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು?

ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ ಏನು? ವಿಜ್ಞಾನಾಂಗ ನೀತಿಯೇ ಅದು. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರನ್ನು ಕೇಳಿ, “ಸೂರ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಿದಾನೆ ಎಂದರೂ ಒಂದೇ, ಭೂಮಿ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದೆ, ಎಂದರೂ ಒಂದೇ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಎಂದರೂ ಸರಿಯೆ! ಭೂಮಿ ಕಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಎಳುತ್ತದೆ, ಎಂದರೂ ಸರಿಯೆ, ಅಂತೆ!....ಹೇಗಿದೆ ಹೇಳಿಕೆ?

ಏಕೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೂ ಸರಿ, ಅಯೂಬ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೂ ಸರಿ, ಮೋರ್ಚುಗಲ್ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೂ ಸರಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವ

ರಾದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಜನ ಈಗ? ಸಾಲ ಅಂದರೂ ಒಂದೇ ದಾನ ಅಂದರೂ ಒಂದೇ, ಹಣ ಬರುವುದು ಮುಖ್ಯ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನೇಕರು?

ಇಂಗ್ಲೀಷಾದರೂ ಸರಿ, ಕನ್ನಡವಾದರೂ ಸರಿ, ಕವಿತೆ ಬರೆದರೆ ಅರ್ಥವಾಗ ಬಾರದು, ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು, ಅದು ಮುಖ್ಯ, ಎಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲವೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಲವು ದಿಗ್ದಂತಿಗಳು? ಇದೇ ಚಾಲ್ತಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೂ ಚಲನಚಿತ್ರ ಕಲೆಗೂ ಹರಡಿಲ್ಲವೆ? ನೂರು ಜನ ನೂರೊಂಟು ಹೇಳಲಿ, ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದು ತಗುಲಿಸಿ ದರಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದರು! ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೆಣ್ಣೆ, ಒಂದು ಕಿವಿಗೆ ಮೊಸರು ಒಂದು ಕಿವಿಗೆ ಕೆಸರು ತುಂಬಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ, ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದು ಸಿನಿಮಾದವರು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆ?

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ವೇದಾಂತದ ಒಳಗುಟ್ಟು! ಭಗವಂತನನ್ನು ಬಿಳಿ ಎಂದರೂ ಸರಿ. ಕಪ್ಪೆಂದರೂ ಸರಿ! ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಾ ಎಂದರೂ ಸರಿ, ಐದು ತಲೆಯವನು ಎಂದರೂ ಸರಿ, ತಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದವನು ಎಂದರೂ ಸರಿ! ಎಲ್ಲ ಮಾತು ಗಳೂ ಅವನಿಗನ್ವಯ! ಒಂದೂ ಮಾತೂ ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟದು! ಹುಡುಗ ನಿಜಕ್ಕೂ, ತತ್ವದ ತಳವನ್ನು ಕಂಡವ!

ಹೀಗೆ ಅವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, ಅವನಿಗಾಗಿ ಅರ್ಥಾಣಿಗೆ ಕಡಲೆಕಾಯನ್ನು ಕೊಂಡೆ ಟೆಪಾಲ್ ಡಬ್ಬದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುದುಕಿಯಿಂದ.

“ಲೋ! ಸುಲಿದು ಕೊಡಲೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡಲೋ?” ಎಂದರೆ, ಹುಡುಗ ಅದಕ್ಕೂ, “ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ” ಅನ್ನೋಣವೆ ಸುಲಿದೇ ಕೊಟ್ಟೆ, ನನ್ನ ಹಣೇ ಬರಹ!

— ಪಾಟಾಳಿ

ಸೊಗಸಾದ ಸುದ್ದಿ

ಅವನು ಹೇಳಿದ, ಇವನೂ ಹೇಳಿದ
ಆದರು ಸುದ್ದಿ ದೃಢಪಟ್ಟಲ್ಲ !
ಅಲ್ಲೂ ಕೇಳಿವೆ, ಇಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೆ
ಅಧಿಕೃತ ವಲಗುದಲ್ಲೂ ಪಿಸ ಪಿಸ.

ಆತನ ಸೋದರ ಮಾವನ ಮಗನೇ
ಹೇಗೋ ಗುಟ್ಟಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಉಸುರಿದ,
ಆದನು ಬಾಗಲ ಸಂದಿಯ ಗೊಂದಿನಿಂ
ಕೇಳಿದನಂತೆ, ಆಫೀಸ್ ಪ್ಯೂನು.

ಒಳಗೊಳಗೇನೇ ಜಗಳಗಳಾಡಿ
ಕೊನೆಗೂ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದೇಬಿಟ್ಟರು !
ಆತನ ಮಾವನು ಅತ್ತರು ಕರೆದರು
ಚೀಲವ ಬಿಚ್ಚಿ ಜೋಬನು ತುಂಬಿದ.

ಮತ್ತವರೆಲ್ಲರು ಸೇರಿದರಂತೆ
ಆಯಿತು ಮುಗಿಯಿತು ಅಂತಾರೆ !
ನಾಳೆಯೊ ಸಂಜೆಯೊ ಬುಡವೇ ಮೇಲು !!
ಆದರು, confirmation ಎ ಇಲ್ಲ.

ನಡೆದರೆ ಅಂತೆಯೆ,....ಮರುವೇ ಇನ್ನು !
ನಡೆಯದೆ ವಿಧಿಯೆ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು !
ತಡೆಯದೆ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಂತೆ
ಆದರು, ಖಂಡಿತ ದೃಢಪಟ್ಟಲ್ಲ.

—ಕಾಮತ್

ಅ. ಕ. ವಿ. ಪ್ರೇ. ವ.

(ಸುವರ್ಣ ದಿನ)

ಕಿಂಕರಿಷ್ಯತಿ ಕಿಂವದಿಷ್ಯತಿ ಸಾಚಿರಂ ವಿರಹೇಣ.

ಕಿಂಧನೇನ ಜನೇನಕಿಂ ಮಮಜೀವಿತೇನ ಮರೇಣ ಹರಿ ಹರಿ—

ಜಯದೇವ

The only woman he ever loved was the one, whom he couldn't get—Chinese saying.

ಶರದೃತುವಿನ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ. ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕುಳಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ಆಕಾಶ ಮೇಘಾಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿ, ಸೋನೆ ಹನಿಗಳುದುರಿ, ಇದು ಕಾರ್ತಿಕವಲ್ಲ, ಆಷಾಢ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಭಳಿಯಲ್ಲಿ ನಲುಗಿದ ನೂರು ದೊಂಬಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ ರೇಯಾನ್ ಸೂಟ್ ಧರಿಸಿದ ಆಜಾನುಬಾಹು ವ್ಯಕ್ತಿ ಯೊಂದು ನಡೆದು ಬಂದು, ವಿಜಯ ಕೆಫೆ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೌಂಟರ್ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದು “ಅಕವಿಪ್ರೇಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಇರವೆಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಹೊಗೆ ತುಂಬಿದ ಕೋಣೆಯ ಕರಿ ಕುರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಿದ್ದ ಹವಾಲರು, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ಅಲೇ ಇವ್ವ ! ಅವನ ಸೂಟ್ ನೋಡೋ” ಎಂದರು. ಕೌಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಯುವಕನು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಕ್ಕು “ಮೂರನೆ ಮಹಡಿ” ಎಂದ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟೊಂದನ್ನು ಅವನ ಕಡೆಗೆಸೆದು “ಪ್ರೇಮಶ್ರಾದ್ಧ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ, ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ

ವಿಜಯ ಕೆಫೆಯ ಮೂರನೆ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಫಲ ಪ್ರೇಮಿಜನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರೇಗಿದ್ದನೋ ಎನೋ. ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿ “ಅದು ಹೇಗೆ ತಥಾಗತ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆ ಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರು. ಭಿಕ್ಷಾ, ನೀನು ಅಕವಿ ಪ್ರೇಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿರುವುದೂ, ಅಕಳ ಕೆಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆಯಿರುವುದೂ ಒಂದೇ! ಪ್ಲೇಟೋ ಸಹ, ಪ್ಲೆಟಾನಿಕ್ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಗ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭೋಗಾನಂದ, ಗೆ ಸದಸ್ಯತ್ವ ನೀಡುವುದು ನನ್ನ.....”

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಕಾವಿ ಸೂಟಿನ ಆಜಾನುಬಾಹು ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಂದಿಸಿ “ಸಂಸಾರಪುರೀ ಇಂದ್ರಿಯ ಮಠಸ್ಥ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗಾನಿಷ್ಠ ಕನಿಷ್ಠ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರಣಯ ಸ್ವರೂಪಿ ಭವಾನಂದ ಪರಮಕಂಠ ಯತೀಂದ್ರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತ ಭೋಗಾನಂದಃ, ಅಹಂಭೋ ಅಭಿವಾದಯೇತ್.” ಎಂದಿತು “ತೊಲಗು!” ಎಂದರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು “ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ” “ಭನ್ನೇ, ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಅಹವಾಲು ಕೇಳು. ಪತಿತನಲ್ಲಿ ಕರುಣ ತೋರು. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಪುರೋಹಿತನಾಗು.” ಎಂದರು ಭೋಗಾನಂದರು. ರವೆ ಉಂಡೆ, ಉದ್ದಿನೋಡೆ ಪ್ಲೇಟುಗಳು ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದವು.

“ನಿನ್ನ ಅಹವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದ್ದೀತು ಮಣ್ಣು? ನೀನು ಸಹಾನುಭೂತಿಗೆ ಬಾಹಿರ. ನಿನ್ನ ಪಂಚಮಾಶ್ರಮದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ” ಎಂದರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಭೋಗಾನಂದರು “ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳು ತಥಾಗತ. ಪಂಚಮಾಶ್ರಮಿಯಾಗಲು ನನಗೆ ಎಂದೂ ಆಶೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಧಿಯ ಇಚ್ಛೆ— ವಿಧಿಯೆಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು!—ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಭವಾನಂದರ ಇಚ್ಛೆ ಬೇರೆ ಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಶಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಅವರು ಹರಹರ ಎಂದರು. ನಾನೇ ಸ್ವಾಮಿ ಯಾದೆ. ನನ್ನ ಸುಂದರ ರೂಪ, ಆಕರ್ಷಕ ವಾಣಿಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಸಾವಿ ರಾರು ಹೊಸ ಭಕ್ತ ಭಕ್ತೆಯರು ನನ್ನನ್ನ ಓಲೈಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಸನ್ಯಾಸದ ಉಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠೆಯಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಿಮುಖನಾಗಿಸಿ, ಸನ್ಯಾಸವೇಷಿಗಳ ಧೈಯದತ್ತ ನನ್ನನ್ನೆಳೆದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಧನಮದ, ಯೌವನಮದ, ರೂಪಮದ, ಮಠ ಮದಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿ, ಭವಕೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಠಮುಟ್ಟಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಏನೆಂದೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು

ಪಾಲನೆಗೈದರು ಪರಿಪರಿಯಲಿ ನನ್ನ
ಲೀಲೆಯ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು
ಪ್ರೀಲೋಲನೆ, ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ಎನ್ನಯ
ಆಲಂಬಗೊಳಗಾಡುತಿದರು.

ಇರುತಿರೆ ಕಾಲವಂತರಿಸಿ ಪೋಯಿತು—

ನನ್ನ ಸಾಹಸಗಳು ಜಗಜ್ಜ್ವಾಲಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಒಂದು ಪಗಲೆತ್ತುವುದು, ಒಂದು ಪಗಲುರುಳಿವುದು ಮಾನುಷಮನೆಲ್ಲವನ್! ನಾಲೞಾರು ವರ್ಷ ಕಳೆಯುವುದರೊಳ ಗಾಗಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ, ನನ್ನನ್ನು ಊರುಬಿಟ್ಟೋಡಿಸುವು ದಾಗಿ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರು.

ಅಷ್ಟು ಕೂತ್ರಿಗೆ ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನನಗಾಗಿ ಕರೆಬಂತು. ಇಲ್ಲಿನ ವೇದಾಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿರ ಬಹುದಾದರೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಊರಿನ ರಾಸಭೇಶ್ವರ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ, ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಾದ ಕೆಲವರು ಕಲಿಯುಗ ಬೃಹಸ್ಪತೀತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗೀತಾನಂದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲೂ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ರಾಸಭೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಒಂದು ನೂರು ಜನ ಷಷ್ಠ್ಯಭಿಗಳೂ, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಆಸಕ್ತ ವಿಚಾರಪರ ತರುಣರೂ ಸೇರಿ, ಸತ್ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಉಲ್ಲಾಸೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಇದು ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಅಲೆ ಇವ್ವಾಪ್ಪ! ಇವ್ರೆಲ್ಲಾ ಗೀತೆ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀರಂತೆ! ಏನು ಸಭೇನೋ ಏನೋ? ಪುರಾಣನೇ ಪುರಾಣದ ಹುಟ್ಟೇ! ಹಂಗಸ್ರೇ? ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಕತೆಯೇ? ತಗ್ಗಲೇ ಇದ್ರ ಪ್ಪಂಥ ಪುರಾಣ ಹೇಳಿಸ್ತೀವಿ” ಎಂದುಕೊಂಡರವರು. ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸಿಂಹಾನಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿ.ಟಿಮಾಡಿ, ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕಲೇ ಹಾಕಿ, ಜೊಂಬಾಯಿಯಿಂದ ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಭರ್ಜರಿ ಜನ ಕೂಡಿಸಿ, ಉಲ್ಲಾಸೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ “ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ” ಪ್ರವಚನವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿಯೆಬಿಟ್ಟರು. ನನ್ನ ಪುರಾಣ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸಿಂಹಾ ನಂದರೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. “ಅಲೇ ತಮಾ, ಭೋಗೀ, ನೀನು ಕೈವಲ್ಯನವನೀತವನ್ನಾದ್ರೂ ಹೇಳು, ಅನುಭವಾವೃತ್ತನಾದ್ರೂ ಹೇಳು. ಆದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಪುರಾಣದ ತುಂಬಾ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಶೃಂಗಾರದ ರಸ ತುಂಬಿದ ಕತೆಗಳಿರಬೇಕು. ಏನ, ಹಂಗೆ ಹಂಗೆ ಹಿಂಡ್ಗಟ್ಟಿಂಡು ಬರ್ಬೇಕು. ತಿಳಿತೇನೋ?”. “ತಿಳಿಶ್ರೀ ಬುದ್ಧಿ, ಗುರುಗಳೇ” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಸರಿ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೈವಲ್ಯನವನೀತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಊರಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ನವಯುವತಿಯರೂ, ನವಯುವಕರೂ, ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಪ್ರವಚನ ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. “ಸೂಳೆಗೆ ಸೂಳೆ, ಗರತಿಗೆ ಗರತಿ” ಮೊದಲಾದ ನನ್ನ ಉಪಕತೆಗಳು ಆತ್ಮಂತ ಜನ ಪ್ರಿಯವಾದುವು.

ರಾಸಭೇಶ್ವರನ ಭಕ್ತರು ವ್ಯಂಗವಾಗಿ ನಕ್ಕು “ಲೇ, ಈ ಭೋಗಾನಂದನ್ನ ಮಗ್ಗು ಮುರೈಹಂಗೆ ಒದಿಬೇಕ್ರಲೇ. ಕೈವಲ್ಯನವನೀತದಲ್ಲಿ—ಸೂಳೆಗೆ ಸೂಳೆ ಗರತಿಗೆ ಗರತಿ—ಕತೆ ಯಾಕ್ರೋ” ಎಂದರು.

ಉಲ್ಲಾಸ ಭಕ್ತರು “ಪಾಪಿ ಸೂ....ರ. ಭೋಗಾನಂದರು ಪರಶಿವನ ಅವತಾರ. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು. ನಿರ್ಲಿಪ್ತರು.”

“ಹೌದು ಅವರು ನಿರ್ಲಿಪ್ತರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಿನ್ನೇನು? ತತ್ತದಿಂದ್ರಿಯಗಳು ತತ್ತದ್ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮವಂದೆಂದೂ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ” ಎಂದರು ರಾಸಭ ಭಕ್ತರು.

ಈ ನಡುವೆ ನನಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕ್ಕಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಗಳು ಭಕ್ತರಿಂದ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಎರಡು ಹೊತ್ತೂ ರಸಕವಳ : ಜಿಲೇಬಿ, ಬೇಸನ್‌ಲಾಡು, ಹೋಳಿಗೆ ಕುಗಡುಬು ಹೆತ್ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೂರಿಗೆ, ಶಾವಿಗೆ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಶಾವಿಗೆಕೀರು, ಸಲೈರುದ್ರ, ಸಾವಣಿಗೆ ಹಗ್ಗಿ, ಕೇಸು, ಹಾಲು ಬಾಯಿ, ದೂಧ್‌ಪೇಡಾ, ಕೋಸಂಬರಿ, ಪಲ್ಯ, ಮೊಸರು ಅನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಉಟಾನಂತರ ತಾಂಬೂಲ, ಧೂಮಪಾನ. ಬಿಟ್ಟು ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕ. ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಸುಖ. ತತ್ತದಿಂದ್ರಿಯಗಳ ತತ್ತದ್ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೇವಲ ದೇಹಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟರೆನ್ನುವಿರಾ? ಸೂಳೆಗೆ ಸೂಳೆ, ಗರತಿಗೆ ಗರತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣುಂಟೇ ಎಂದು ರಾಜ ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಂತ್ರಿ ಉಂಟು ಎಂದನಂತೆ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗಳು ಸೂಳೆಯ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವಳ ಮನೆಗೆ ನೀರಗಂಟಿ, ತಳವಾರ, ಗೌಡ, ಶಾನುಭೋಗ, ಸೇಕದಾರ, ಅಮಲುದಾರ, ಕಲೆಕ್ಟರ್, ಮಂತ್ರಿ, ರಾಜ, ಎಲ್ಲರೂ ಹೋದರಂತೆ ಹಿಂದಲು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮಾಯವಾದಾಗ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಒಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತರಂತೆ. ನಾನು ಮಾಡಿದುದೇನು ಎಂದರೆ ಭವಾನಂದ, ಶಾರ್ದೂಲಾನಂದ, ಸಿಂಹಾನಂದರು ಏನು ಮಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನೇ, ಅದಿರಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಸ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯಿತು.

ಈ ವರ್ಷ ಆಷಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲೇ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗೀತಾನಂದರು ಹರಪಾದಾಂಬುಜ ಯುಗ್ಮದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದರು. ಆಗ ರಾಸಭೇಶ್ವರ ಭಕ್ತರು ನನ್ನ ಬೀಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಸಭೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡರು. ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಾರ್ದೂಲಾನಂದರೇ ಸ್ವತಃ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಸವಾರಿ ಬೆಳಸಿದರು. ರೇಗಿಯೇ ಬಂದಿತ್ತು ಶಾರ್ದೂಲ.

“ಅಲೇ ಭೋಗಿ, ಬರಿಯೋ ಇಲ್ಲೊ” ಎಂದರು. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ.

“ಸಿಮ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆದರಿಯೇನೇ”

“ಇಲ್ಲ ... ಆದರೆ ...”

“ಏ, ಓತಿಕಾಟ; ಬಂದ್ಯೋಸಮ; ಇಲ್ಲಿದೆ ಗಾಬುಕಿತ್ತೇನು ನಾನು ಒದ್ದೇ ಅಂದ್ರೆ ಅದ್ಯಾವನು ಉಳಿಸುತ್ತನೋ ನೋಡ್ಕೊಂತಿನಿ.”

ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ “ಲೇ ಕಪಂಗಿ, ಎಂದಾದ್ರೂ ಬುಗಲನ ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೋ ?” ಎಂದರು ಗುರುಗಳು.

“ಇಲ್ಲ” ಎಂದೆ. ಶಾರ್ದೂಲ; ನಿರ್ಗಮಿಸಿತು.

ಮರು ದಿನವೇ ಬುಗಲನ ಮನೆಗೆ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕರೆ ಬಂತು. ಪಂಚಭಕ್ಷಿ ಪರಮಾನ್ನ ಸಹಿತವಾದ ರಸನೇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ, ತಾಂಬೂಲ ಸೇವನೆಗೆಂದು ದಿವಾನಖಾನೆಗೆ ಹೋದ. ತಾಂಬೂಲದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ಬುಗಲನ ಮಗಳು.... ”

“ಪರಮ ಚಾಂಡಾಲಾ, ಘಾತುಕಾ, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು !” ಎಂದು ಅಕವಿಪ್ರೇ ಪಾಠ್ಯಕ್ಷರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು.

ಭೋಗಾನಂದರು ಅದರಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗದೆ “ತಥಾಗತ ! ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ರೂಪತೃಷ್ಣೆ, ಪಿಪಾಸೆಗಳು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ವಿಮುಖವಾದವು.

ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸರೋವರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮರವೊಂದರ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮಾಗಿಯ ಭಳಿಗಾಳಿಗೆ ಮರದ ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳು ಮರ್ಮರನಿನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋದವು. ದಿಗಂತವನ್ನು ಮುಸುಕಿದ ಇಬ್ಬನಿಯ ಕಾವಳದಾಚೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನುದಿಸಿದಂತಾಯ್ತು.

ಆ ಸರೋವರದಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಕೆಸರಿನ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆಯಿತ್ತು. ಅದು ಪಂಕದಿಂದ ದಡಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು, ಅದುವರೆಗೆ ತಾನಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೇ ಶುಭ್ರವರ್ಣದ ಶತದಳ ಕಮಲವರಳಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅದು ಮೌನ ತಾಳಿತು.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಕಡೆ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಆನಂದವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮೂಕಯಾತನೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಮರುದಿನದಿಂದ ರಾಸಭೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರವಚನ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪರಮಕಂಸ ಸಿಂಹಾನಂದರು ಕೆರಳಿದ ಕೇಸರಿಯಾದರು. ತಮ್ಮ ಖಾಸಾ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು

ಭೋಗೀ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಕಹರಾಂ. ನೋಡ್ಕೊಂತಿನಲೇ” ಎಂದರು. ನಾನು “ಗುರುವೇ....” ಎಂದೆ.

“ದುಸರಾ ಮಾತು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹೋಗೋ ಬೈಸ್ಕೂಲ್” ಎಂದರು. ನಾನು ನನ್ನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಗುರುಗಳೇ. ಸತ್ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ನಿಮಗೇಕೆ ಸಿಟ್ಟು?”

ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೈತೋ. ನಿನ್ನ ಈ ಊರಿಗೆ ಕರ್ನಿಡೋರ್ಯಾರು? ಲೇ ಎಂಥಾ ಬೆಪ್ಪನೋ ನೀನು? ಆ ಬುಗಲನ ಮಗಳಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ....”

ಗುರುಗಳೇ ಅವಳ ಸುದ್ದಿ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರಕೂಡದು” ಎಂದೆ “ಓ! ಹಂಗ್ವಂತೋ! ನೊಡ್ಕೆಳಲೇ. ನಿನ್ನ ಯಾವ ಮಾತೂ ಅಡಲ್ಲ ಈಗ. ಶ್ರಾವಣ ಕಳೇಲಿ” ಎಂದವರೇ “ತೊಲಗು!” ಎಂದಾಣತಿಯಿತ್ತರು. ಶ್ರಾವಣ ಕಳೆಯಿತು. ಎರಡು ಗುಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವಚನ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಭಾದ್ರಪದ ಪಾಡ್ಯದ ದಿನ ಸಿಂಹಾನಂದರು ಬಂದು “ಭೋಗೀ, ನಿನ್ನ ದೇವ್ರನ್ನು ನೆನ್ನೊ. ಇವೊಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿವ್ವದಗೆ ನಿನ್ನ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕತ್ತೆಯಮೇಲೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಿಂಹಾನಂದನೇ ಅಲ್ಲ” ಎಂದರು.

“ಗುರುವೇ, ಗುರುವೇ, ನಾನೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ?”

“ನಾನು ಪದವಾಕ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದೋ?” ಎಂದವರೇ ಮಾರ್ಚೌಟ್ ಮಾಡಿದರು.

ಅವರತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಾರ್ದೂಲಾನಂದರು ಬಂದರು.

“ಭೋಗೀ ವಾಸಲು ಹಾಲಿಗೆ ಕೈಯಿಡಬಾರದು” ಎಂದರು.

ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ ಗುರುಗಳೇ ಎಂದೆ.

“ಬುಗಲನ ಮನೆಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ.”

“ಏಕೆ?”

“ಹಾಗೆ ಬಂದೆಯೋ? ದೇಖಾ ಜಾಯೆಗಾ!”

ಶಾರ್ದೂಲಾನಂದರೂ ಮಾರ್ಚೌಟ್ ಮಾಡಿದರು, ಆ ದಿನ ಬುಗಲನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಭಿಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದೆ.

ಆಕಾಶ ಮೇಘಾಚ್ಛಾದಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕುಳಿತು ಚಿಂತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. “ನಾನು ಮಠಾಧಿಪತಿ. ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರವಚನ ಕರ್ತ. ನನ್ನ ಭೋಗಾಭಿಲಾಷೆ ಅಪಾರವಾದುದು. ಅನಂತವಾದುದು. ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಅಪಾರ ಆದರೆ, ನನಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಅನುಭವ ಯಾವುದು? ಇದರ ಆದಿ ಅಂತ್ಯಗಳೆಲ್ಲಿ?”

ಮೊಸಲು ಹಾಲು ! ಛೇ, ಆ ಶಾರ್ದೂಲನನ್ನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಿಡು ! ಬೇಡ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಗತಿ ? ಅವಳ ಹೆಸರೇನು ? ಅವಳು ಒಪ್ಪಿಯಾಳೇ ? ಮಠಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡಲೇ ? ಮುಂದಿನ ಜೀವನೋಪಾಯ ?” ಅತ್ತ ನಾನರಿಯದಂತೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳಾದ ಸಿಂಹಾನಂದ, ಶಾರ್ದೂಲಾನಂದ ಹಾಗೂ ಬುಗುಲಪ್ಪನ ಗುಪ್ತ ಸಭೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಪ್ರಸುಧಮವಾಗಿ ಬುಗಲನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಸಭೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಕಾಲ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಮಗಳಿಗೆ (ನನ್ನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆ) ಹೇಳಿದ, “ತಾಯಿ, ಭೋಗಾನಂದರಿಗೆ ಭಾರೀ ಜ್ವರ ಬಂದವಂತೆ. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಏಳೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು.

ಇತ್ತ ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸದೆ, ರಗ್ ಹೊದೆದು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸುಗಂಧ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಂತು. ಬಳೆಯ ಮಂಜುಳನಿನಾದ ಕೇಳಿಸಿತು.

ಅವಳು ಬಂದಳು. ನನ್ನ ಹಣೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿನೋಡಿ, “ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದಳು. ನನಗೆ ತೀವ್ರ ಯಾತನೆಯಾಯ್ತು. “ಮುಟ್ಟಬೇಡ ! ಈ ಪತಿತನ ಹತ್ತಿರವೂ ಬರ ಬೇಡ ! ನಾನು ಪಾಪಿ, ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡು !” ಎಂದೆ ನಾನು. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು ಹಸಿ ನೀರು ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅವಳು ದೂರ ನಿಂತು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಕೋಣೆಯ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪ ಝಗ್ಗನೆ ಹೊತ್ತಿತು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಿಂಹನೂ, ಶಾರ್ದೂಲನೂ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸುತ್ತಲೂ ಹತ್ತಾರು ಧಾಂಡಿಗರು.

“ನೋಡ್ರಲೇ” ಎಂದರು ಸಿಂಹಾನಂದರು.

“ಏನ್ನೋಡ್ಡಿರಿ, ಹಾಕ್ಲೇ” ಎಂದರ ಶಾರ್ದೂಲರು.

ಅವಳು ಗೊಕ್ಕೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

“ಅಪ್ಪಾ ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ?” ಎಂದು ಬುಗುಲನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

“ನಿಂಗೇನ್ನೊತ್ತೇ ಸುಮ್ಮಿರು” ಎಂದ ಬುಗಲ.

ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ, ಧಾಂಡಿಗರು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಕೈಕಾಲು ಬೆನ್ನುಗಳ ಮೂಳೆಯನ್ನು ಪೂರಾ ಮುರಿದರು. ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದ ನನ್ನ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂದೇ ನಡೆಯಿತು.

ನಾನು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳಮಳ, ತಥಾಗತ, ಅಡಗುವುದೆಂದು ? ಭೋಗಾನಂದರು ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟರು. “ಭಿಕ್ಷು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೇ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ. ನಿನಗೇನು ದುಃಖ!”

ನನಗಾದ ಅವಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳು ಗುಡ್ಡದಂತಿವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದು ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ. ಅವಳಿಗಾದ ಅವಮಾನ ನನ್ನನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಅಧಃಕೂಪಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದೆ. ನಾನು ಮುಂದುಗೊಟ್ಟದೇನೆ. ಪ್ರೇಮ ನಿಜಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟಕಾರಿ?”

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಕ್ಕರು. “ಭಿಕ್ಷು ತಳಮಳಿಸದಿರು. ಮಾಠಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಬಿಡು....”

“ಬಿಟ್ಟು ಆಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ದಿನವಾಯ್ತು”.

“ಸರಿ. ಒಂದು ರಹಸ್ಯವನ್ನು, ಸತ್ಪುತ್ರನಾದ ನಿನಗೆ ದಾನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರೇಮವಿರುವುದು ವಿಫಲವಾಗಲೆಂದೇ. ಪ್ರೇಮಾಗ್ನಿ ದಗ್ಧನಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವೆ. ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ದೇವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ದೇವಾಧಿದೇವಾ, ಮಹದೇವ, ನೀನ್ ಮುಂದೆ
ಭೋಗಾನಂದ ನುಕ್ಕನ್

ಮೊದಲೆತ್ತಿ ವಿಷಯ ಸುಖಮಾಲೆಗಳನಿತ್ತು
ಮುನಿದೀಗ ನೀನ್ ಮುಂದೆ ಸೊಕ್ಕನ್

ದಯೆನೀಡಿ, ಕೃಪೆತೋರಿ ನಿರ್ವೇದವಿತ್ತು
ತೆಗೆದೊತ್ತು ಆ ಮನದ ಬಿಕ್ಕನ್.”

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ “ತಥಾಸ್ತು” ಎಂದ. ತರುವಾಯ ಪ್ರೇಮಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

— ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಂ

ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ವಿಮೆಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಈ ತನಕ ನನಗೆ ಒಂದು ಚಿಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗ. ಒಂದು ಹುತ್ತದಂತಿರುವ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗಾಗಿ ಕೊರಗುವವರಾಗಲೀ, ಮರುಗುವವರಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಬಂಧು ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಭವಿಷ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಹಿಂದಿನವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತಾ, ಮುಂದೆ ಜೀವನದ ಋಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೀರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವನಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಾಡುತ್ತಾ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಯಾವುದೊಂದು ಜೀವಂತ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬರದಹಾಗೆ ಅಷ್ಟು ದಿಗ್ಭಂಧನ ಹೂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಆದರೂ ನೋಡಿ! ಯಾವುದೋ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ “ಗೀತಾ ಪ್ರವಚನ” ತೆಗೆವಾಗ ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಧೂಪನೆ ಬಿತ್ತು. ಬಿದ್ದು ಎಳಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡ ಹತ್ತಿತು. ಆಗ ಅರ್ಧವಾಯಿತು ನನಗೆ. ಅದು ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿತೋ! ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಸಿಗದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು. ಹಳೇ ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಕಡಾ ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ ಅದನ್ನು ಗಬಕ್ಕಿಸಿತು. ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿತು. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಅವುತುಕೊಂಡಿತು.

ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಲೊಚಗುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ರೊಟ್ಟಿ ತುಣುಕು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಲೊಚಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಿತವಾಗಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟುತ್ತೇ ಅಂತೀರಿ!! ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಡುವ ರೀತಿ “ತ್ಸು ತ್ಸು” ಮಾಡುತ್ತೆ.

ಈಗ ಅದರ ಚಿಂತೆ ನನಗೆ. ಅದು ಬದುಕಿರೋವರೆಗೂ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೊಟ್ಟಿ ತುಣುಕು ಕೊಡೋಹಾಗೆ ಒಂದು ವಿಮಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಚಿಂತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತೆ !

ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ಅಂದೇಬಿಟ್ಟರು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿಮಾ ಶಾಖೆಯವರು, ಇವರೆಂತಹ “ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಂ” ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ.

—ನಾಪ್ರ

Do you want Paints & Varnishes of Quality?

Then Ask only for:

"LUSTROLAC" PURE Synthetic and Popular Enamels
in all colours and shades.

"LUSTROLAC" Aluminium paint in dual containers.

"LINOLAC" Clear Baking Oil Insulating Varnish.

"MYSOLAC" Clear Shellac Insulating Varnish.

"MYSOLAC" Black Insulating Varnish.

"CHANOIR" Superior Chassis Black for undercarriages

"FIXTITE" Gasket Cement.

"PROXYLAC" Nitrocellulose Lacquers and Thinners,

**Primers, Undercoats, Clear Varnishes & Thinners
to suit each class of paints.**

YOU CAN NEVER GO WRONG WITH YOUR CHOICE

Phone No. 4173

Tele : "WATERPROOF"

Manufactured by

THE MYSORE WATERPROOFS LTD.,

HINDUSTAN AIRCRAFT P. O.

BANGALORE

VITOFERRIN

MYSORE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALLESWAHAN BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತವಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು:

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್

ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು ೩

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿಧವಿಧ
ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ

- ★ ಪಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು
- ★ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರುಗಳು
- ★ ಡೀಜೆಲ್ ಆಯಿಲ್ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳು
- ★ ನೇಗಿಲುಗಳು
- ★ ಕಬ್ಬಿನ ಗಾಣಗಳು
- ★ ಡಿಫರೇನ್ಷಿಯಲ್‌ಗಳು
- ★ ಸ್ಲಾಯ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಿಫ್ಲೆಕ್ಸ್ ವಾಲ್ವ್‌ಗಳು

ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿವೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿ.,

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜ ರಸ್ತೆ,

ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ೬೦೬, : : ಬೆಂಗಳೂರು-೨.